

Kráľovské ZVESTI

Ročník XXV.

Číslo 3-4/2020

Tohtoročné Vianoce s Betlehemom, vynoveným o nové diela majstra Mertuša

Nová časť kráľovského Betlehema

Nová obecná skládka biologický rozložiteľného odpadu v priestoroch poľnohospodárskeho družstva

Nové priestory skládkového dvora

Zdravotnícka hliadka, pripravená na testovanie Covidu 19 v našej obci

Testovanie na Covid 19 v priestoroch telocvične ZŠ

Budovanie oplotenia pri obecnom úrade

Dokončené oplotenie pri obecnom úrade

Tohtoročný Mikuláš prišiel na hasičskom aute DHZ Mikuláš.

Príprava adventného obecného venca

Odčerpávanie vody v zatopených uliciach hliadkou DHZ

Kamerový bezpečnostný systém v našej obci

Do všetkých našich plánov zasiahla pandémia

Milí čitatelia Kráľovských zvestí,

pri uvažovaní o obsahu týchto riadkov som si uvedomil, že približne pred rokom som sa Vám prihovárал s nádejou na splnenie množstva úloh a predsavzatí a veril som v ich úspešné naplnenie. Do všetkých našich plánov však veľmi výrazne zasiahla pandémia ochorenia COVID-19. Znamenalo to, že sme museli nielen zrušiť všetky kultúrne, spoločenské či športové podujatia, ale výpadok podielových daní znamenal aj výrazné obmedzenie investícií. Aj napriek týmto nepriaznivým okolnostiam sa obci podarilo realizovať viaceré z pôvodne plánovaných akcií.

Som naozaj veľmi rád, že sa nám podarilo úspešne dokončiť nadstavbu materskej školy. Nadstavba bola v decembri skolaudovaná a nové priestory sú sprevádzkované. Pokračujeme aj vo veľkom projekte prístavby budovy základnej školy, na ktorú máme právoplatné stavebné povolenie. Súčasťou prístavby je okrem výstavby nových učební aj rozšírenie školskej jedálne, prepojenie s existujúcou budovou školy a vybudovanie novej telocvične. Na financovanie projektu sa budeme uchádzať o dotáciu z výzvy na „budovanie kapacít základných škôl pre Bratislavský región“. S výstavbou plánujeme začať v lete roku 2021 s predpokladaným ukončením výstavby do desiatich mesiacov tak, aby žiaci mohli nové priestory využívať od septembra 2022.

Z menších zrealizovaných akcií spomeniem aspoň niektoré. Na detskom ihrisku sme osadili stĺp na upevnenie tienidla a na spevnenej ploche na Sigotke bol umiestnený basketbalový kôš. Aj keď sa nemohol konať už tradičný kráľovský advent, rozšírili sme náš kráľovský betlehem o ďalšie sochy a takto vylepšený betlehem bol počas celého vianočného obdobia inštalovaný v parku pri kostole. Koncom novembra sme za pomoci grantu WIFI4EU sprevádzkovali wifi sieť, v rámci ktorej bolo sprístupnených viacero hotspotov na verejných miestach s bezplatným pripojením na internet.

Postupujeme aj v realizácii projektu kanalizácie a čistiarnie odpadových vôd. Máme právoplatné stavebné povolenie, prebieha verejné obstarávanie na dodávateľa, máme jedenásť záujemcov a komisia v najbližšom období u nich posúdi splnenie zadaných podmienok. Zájemcovia, ktorí splnia kritériá, postúpia do následnej aukcie, v ktorej bude vybraný dodávateľ z finančne najvýhodnejšou ponukou. Stále čakáme na vyhodnotenie žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

Dôležitou témou je aj zber a najmä triedenie komunálneho odpadu. Zberný dvor biologicky rozložiteľného odpadu sme premiestnili do areálu Poľnohospodárskeho družstva a kuchynský odpad je možné vynášať do

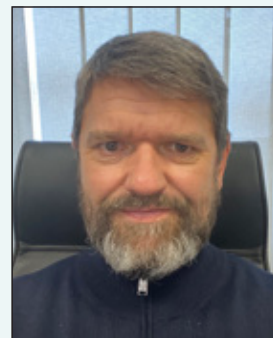
zberných nádob pri jedálni ZŠ.

Plasty spolu s VKM/tetrapakovými obalmi a kovmi, vložené do priesvitných bezfarebných vriec a rovnako aj papier odvezú každé štyri týždne priamo spreď Vašich domov (vrecia si môžete vyzdvihnúť na Obecnom úrade). Prosím Vás, uprednostnite túto formu vývozu separovaného zberu, pred napĺňaním a žiaľ aj pravidelným prepĺňaním kontajnerov na triedený odpad. Nerobme si z frekventovaných miest v obci smetiská! Sklo je potrebné aj naďalej nosiť do zelených zberných nádob, rozmiestnených v rámci obce. Dúfam, že sa nám podarí spoločnými silami úspešne zvládnuť triedenie odpadu a minimalizovať tak objem netriedeného komunálneho odpadu a teda aj poplatkov za jeho odvoz. K tomu by malo pomôcť aj realizované zavedenie elektronického systému evidencie odpadových nádob a monitorovanie odvozu odpadu.

V kontexte udržania príjemného prostredia v našej obci by som Vás, milí spoluobčania, rád upozornil na nové Všeobecne záväzné nariadenie o miestnej dani za užívanie verejného priestranstva v obci Kráľová pri Senci, účinné od 1. januára tohto roku. V zmysle uvedeného nariadenia je potrebné oznámiť zámer osobitného užívania verejného priestranstva najneskôr v deň začatia užívania tohto priestranstva a požiadať obec o vydanie súhlasu k takémuto užívaniu. Osobitným užívaním verejného priestranstva je okrem iného aj umiestnenie skládok materiálu všetkého druhu, alebo parkovanie vozidla mimo parkoviska. Verím, že dodržiavanie uvedeného nariadenia bude bezproblémové a stane sa pre každého samozrejmosťou. Všetkým nám predsa záleží na zvyšovaní kvality života v našej krásnej obci.

Mnohí z obyvateľov Kráľovej pri Senci sa rôznou formou angažujú a snažia sa o zlepšenie nášho okolia. Patrí im moja veľká vďaka. Tiež ďakujem za obrovský kus vykonanej práce všetkým poslancom obecného zastupiteľstva, zamestnancom obecného úradu a učiteľkám základnej a materskej školy. V náročných podmienkach uplynulého roka boli schopní ochotne a naplno pracovať.

Všetkým prajem pokojný a úspešný rok 2021 a najmä pevné zdravie. Dúfam, že hrozba pandémie čoskoro pomine a my sa budeme môcť opäť spolu stretnúť, aj napríklad na niektorej z našich kultúrno-spoločenských akcií. Veď človek je spoločenský tvor a jedným z najvyšších prejavov jeho bytia je schopnosť vytvárať kultúru, ktorá ho charakterizuje. Takže do skorého stretnutia, milí čitatelia!

JUDr. Dušan Šebok

ÚVODNÍK

Do všetkých našich plánov
zasiahla pandémia
D. Šebok 1

HISTÓRIA

Ako sa hospodárilo na
pálffyovskom panstve
M. Daniš 2

Životné putovanie rodáka
z Kráľovej
M. Daniš 5

Prvý ananás v strednej Európe sa
urodil v Kráľovej
M. Daniš 8

Z poézie a myšlienok Svetoslava
Veigla. 8

ŽIVOT OKOLO NÁS

Túry do literatúry v našej obci /
M. Šnegoňová 10

Človek mieni, život mení /
V. Gulár 11

Dobrovoľní hasiči v roku 2020/
V. Gašparová 12

ŠPORT

Armwrestling v Kráľovej pri Senci
aj v roku 2020 so ziskom maj-
strovských titulov 14

Pripravujeme oslavy 90 rokov
futbalu v našej obci. 15

V. ročník turnaja 15
v malom futbale 15

INFORMATÓRIUM

Zo zasadnutí obecného
zastupiteľstva 16

Rozpočet obce na rok 2021 . 18
Spoločenská kronika 19

Kalendár spoločensko-kultúrnych
podujatí na rok 2021 v obci
Kráľová pri Senci 20

Fotografia na prednej obálke: Adventný
veniec v centrálnej časti obce Kráľová pri
Senci

Fotografie na malých obrázkoch: Víťazi
turnaja v malom futbale o pohár predsedu
MŠK; Naše úspešné reprezentantky
v armwrestlingu; Zdravotnícka hliadka,
prípravená na testovanie Covidu 19
v našej obci.

Ako sa hospodárilo na pálffyovskom panstve

Kráľová v druhej polovici 18. storočia

Miroslav Daniš

O hospodárskom živote na kráľovskom panstve, ktoré v 18. storočí predstavovalo niekoľko dedín a majerov (okrem Kráľovej a Krmeša to boli obce Bosek (zaniknutá), Borša, Hrubý Šúr, Zlaté klasy, Kostolná pri Dunaji a viacero majerov a usadlostí), nám veľmi zaujímavý materiál o každodennom fungovaní jeho života (teda i v našej obci) prinášajú rôzne inštrukcie pre zamestnancov panstva. Išlo o písomné vyjadrenie práv a povinností jednotlivých úradníkov, hospodárskych pracovníkov, služobníctvo ale i pre väčšinu sedliakov a obyvateľov panstva, ktorí sa viac, či menej zapájali do každodenných činností v rámci panstva. Celé panstvo mal na starosti tzv. provizor, ktorý organizoval život nielen po hospodárskej stránke, ale riadil celý chod panstva a bol priamo napojený v istom zmysle aj kontrolu toho čo sa v jednotlivých obciach panstva dialo. Zasahoval napríklad do volieb obecných samospráv (richtára a obecných rád), uzatváral nájomné zmluvy so sedliakmi ale i služobníctvom a želiarmi. Z viacerých provizorov panstva, pripomenieme napríklad meno Jána Neumillera, otca Jozefa, uhorského jakobína, ktorý svoju životnú kariéru ukončil ako trnavský kapitán. (O ňom v tomto čísle KZ prinášame zaujímavé rozprávanie v samostatnom príspevku)

Pálffyovci mali okrem kráľovského ešte bojnícké a svätajursko-pezienské panstvo. Na každom z nich pôsobil provizor a celý rad úradníkov, hospodárskych pracovníkov, remeselníkov a množstvo služobníctva. Celý tento kolos bol samozrejme veľmi precízne organizovaný a pre každého od najvýznamnejšieho provizora, až po posledného sluhu, či slúžku bol presne stanovený poriadok a náplň práce na každý deň po celý rok. Dokonca s každým zamestnancom panstva bola podpísaná osobitná zmluva, v ktorej sa zaviazal plniť všetky povinnosti a mal v nej vymenované aj všetky práva a odmenu za prácu.

Jednotlivé panstvá podliehali ústrednej správe pezienskej vetvy Pálffyovcov, ktorá bola okrem Pezinka sústredená práve v kaštieli v Kráľovej. Na čele ústrednej správy stál regent, alebo riaditeľ. Ďalšími úradníkmi ústrednej správy boli prefekt majetkov, hlavný právny zástupca, inšpektor, účtovník - revízor účtov a zároveň správca hlavnej pokladnice, ktorá

sústredovala peniaze z jednotlivých panstiev.

Jednotlivé panstvá boli zložitými a ob-
jemnými hospodárskymi celkami, takže
všetky činnosti, finančné a hmotné toky
týkajúce sa poddaných i celého zeme-
panského hospodárenia bolo potrebné
spravovať a dôsledne evidovať.

Prvým a hlavným úradníkom správy
bol provizor, ktorý stál na čele panstva
a zodpovedal za jeho vedenie. Na pan-
stve k hlavným úradníkom patrili ešte
právny zástupca, pokladník (rentmaj-
ster) a hlavný účtovník (buchhalter).
Panské sýpkys boli pod dohľadom obilní-
ka a majere spravovali okrem majerských
dozorcov dvorskí. Kľúčiar a šafár mal na
starosti hospodárenie s vínom, pivom,
páleným, hydinou, rôznymi potravinami
a materiálom.

Okrem týchto hlavných panských
úradníkov na panstve pracovali aj les-
ní dozorcovia, poľovník, lesní strážnici,
pivovarníci, debnár s tovarišmi, záhrad-
ník panskej záhrady, vrátnik, komorník,
kominár, pastieri oviec, kôz, hydiny,
zámočník, správcovia majerov, správca
včiel, správca rýb, hlavný kuchár s per-
sonálom.

Privizorom sa často stával človek, kto-
rý prešiel už niekoľko rokov predtým
nižšími správnymi funkciami (najmä
ako obilník alebo pokladník), pretože
táto práca si vyžadovala znalosti z veľmi
širokým záberom o všetkých činnos-
tiach, ktoré sa na panstve vykonávali. Ak
si prácu vykonával kvalitne a mal dob-
ré organizačné ale najmä hospodárske
výsledky neraz sa mohol na tomto po-
ste vypracovať až k šľachtickému titulu.
Takto to bolo napríklad aj z provizorom
Jánom Neumillerom, ktorý za svoju prá-
cu na kráľovskom panstve bol za zásluhy
povýšený do šľachtického stavu (niekedy
medzi rokmi 1780-1790). Možno práve
táto skutočnosť napokon zachránila jeho
synovi život, keď bol zatknutý za pro-
tištátnu činnosť a účasť na jakobínskom
hnutí v Uhorsku po roku 1789 a odsúde-
ný na 5 rokov žalára.

Plat provizora predstavoval ročný plat
vyjadrený vo finančnej čiastke a z na-
turálií rôzneho druhu (hovädzie mäso,
vozy sena, drevo, obilie).

Z provizorskej inštrukcie z roku 1753
sa dozvedáme o náplni práce, právach
a povinnostiach ale aj sankciách pri ich

Pálffyovský kaštieľ v Kráľovej pri Senci. Foto po roku 1920.

nedodržaní pre jednotlivých úradníkov na panstve. Túto inštrukciu vydal gróf Ján Pálffy a okrem iného v nej od každého zamestnanca okrem plnenia pracovných povinností vyžadoval aby svojim životom a správaním boli vzorom pre ostatných ľudí či už jemu nadriadených alebo podriadených. Aby sa chovali tak, ako sa patrí na kresťana. Takúto úvodnú formulku musel každý v svojej zmluve podpísať, ktorá je z hľadiska zachovávaní morálky a vzájomných medziľudských vzťahov na panstve nie zanedbateľná a je zaujímavým dokladom aj pre súčasnosť o tom, že už naši dávni predkovia kladli na prvé miesto kvalitu medziľudských vzťahov na prvé miesto. Každý zo zamestnancov sa mal dôsledne starať o zachovanie a zveladenie panských majetkov, o maximalizáciu zisku a bezproblémový priebeh fungovania každého z hospodárskych celkov. Z uvedeného v inštrukcii jasne vyplýva aké novátorské a moderné bolo zmýšľanie vtedajšej šľachty, odhliadnuc samozrejme od výsadného a nadriadeného postavenia panstva vo vzťahu k služobníctvu a poddaným obce. Evidentne sa tu prejavil vplyv osvietenstva, ktorý sa pre 18. storočie stal príznačným a priniesol pre Európu nové myšlienkové prúdy.

Provizor ako najvýznamnejší úradník panstva mal na starosti najmä otázku cirkevných a súdnych pomerov, poľnohospodárstva, živočíšnej a rastlinnej výroby, využívania prírodného bohatstva a činnosti jednotlivých hospodárstiev na panstve. Mal na starosti správu kostolov a farností, vykonával súdnu moc, staral sa o kontrolu plnenia povinností poddaných, o panské budovy, záhrady, mal na starosti chod poľnohospodárskych

prác, staral sa o panské majere, lesy, rybníkárstvo, mlyny, o remeselníkov, ale i také činnosti ako bolo máčanie konope a tkanie, či vyberanie daní. Samozrejme v rámci týchto činností mal na starosti najmä aby dbal o poriadok a spravodlivosť, dohliadal na činnosť kompetentných osôb, ktorým bola zverená správa danej činnosti a hlavne o všetkom informoval majiteľa panstva, prípadne ústrednú správu. Vo vzťahu k miestnym farárom mal napríklad v náplni práce aby kontroloval či nevyberajú od poddaných iné dávky a nevyžadujú plnenie iných povinností ako im boli určené, aby sa tak neochudobňovali prírastky, ktoré prislúchajú panstvu. Aj z tohto vidieť že poddaní v našej obci museli odvádzať rôzne poplatky tak cirkvi ako aj panstvu a ich obsah bol nielen v peniazoch, naturáliách, ale i vo výkone práce.

Z hľadiska súdnej právomoci provizor na panstve vyšetroval isté ľahšie zločiny i s náležitým uložením zodpovedajúceho trestu. Pri ťažších prečinoch zabezpečoval vykonanie rozsudku s vedomím zemepána. Boli to rôzne krádeže, neplatenie poplatkov, odmietnutie pracovných povinností a pod. Na druhej strane bol provizor poverený aj ochranou poddaných pred neúmerným robotovaním, staral sa o spravodlivé rozdelenie povinností a pracovných bremien poddaných ich právnou ochranou vo vzťahu k cudzím elementom. Služobníctvu malo byť zabezpečené dôstojné bývanie, opustené usadlosti mal osídľovať a mal nad nimi kontrolu. Máme viacero dokladov o tom ako Pálffyovci na kráľovskom panstve osídľovali nové usadlosti, majere či dokonca osady. Viaceré mená našich rodákov svedčia o takomto osídľovaní z iných

častí monarchie (napríklad z Moravy, Čiech, Rakúska). Pálffyovcom samozrejme išlo predovšetkým o zabezpečenie hospodárskej prosperity a aby bola všetka pôda na panstve obrábaná a aby všetky súčasti hospodárstva mali svojich nájomcov, čo majiteľom prinášalo finančný a hospodársky úžitok. Novo osídlené usadlosti boli zvyčajne oslobodené na tri roky od robôt a panstvo im bolo ochotné poskytnúť aj stavebné drevo na stavbu domu a pár kusov mladého dobytká z panských majerov na zabezpečenie obživy. Poddaní na panstve si mohli zriaďovať pasienky, ale nie tak aby ohrozovali lov zveri a mladé lesné porasty. Provizor povoľoval poddaným z jednotlivých dedín zvoz určitého množstva dreva z lesov, ale len z určenej oblasti, ktorá potom mala byť opäť zalesnená. Aby sa zvýšili poddanské dávky pre zemepána, panstvo nariaďovalo aby poddaní, najmä sedliaci, sa nevenovali len poľnohospodárstvu, ale aby vykonávali aj inú hospodársku činnosť. Napríklad aby si zakladali záhrady, sady, chmelnice, vinohrady, pestovali konope a ľan, tkali textilie, prevádzkovali nejaké remeslo, alebo sa zaoberali povozníctvom.

Želiarom (teda nemajetným) sa ponúkala možnosť zarobiť si pomocnými prácami v čase žatvy, kosby a mlatby panskej úrody. Panstvo dbalo aj na ochranu majetku poddaných, ktorý býval často ničený nebezpečnými požiarimi. V našej obci počas 18. storočia zaznamenávame takmer každých 10 rokov väčší požiar, ktorý neraz zničil i väčšiu časť dediny. V obci bolo nariadené hlbíť potrebné studne a bolo zabezpečené náradie a vymenovaní zodpovední ľudia aby sa v prípade požiaru postupovalo organizovane.

V podstate išlo o prvé podoby požiarnej ochrany.

Provizor dbal aj o dôsledné odvádzanie poddanských dávok tak štátu ako i panstvu. Aby nebolo nikomu ukrivdené, všetko sa malo značiť do tzv. knižočíek alebo na rováše, pričom hlavnú zodpovednosť pri tomto mal richtár obce, ktorý za správnosť značenia odvodov zodpovedal provizorovi. Aj zo spoločného obecného majetku mali byť najprv zaplatené odvody štátu a zemepánovi a richtár mal ročne predkladať obecné účty na kontrolu. (mohli to byť odvody z obecnej pôdy, stavieb, prenájmov).

Povinnosti robotovania na panskom bola od polovice 18. storočia stanovená nasledovne. Poddaný sedliaci polovičnej usadlosti museli na panstve odpracovať štyri dni v týždni s ťažným dobytkom alebo po celý týždeň bez dobytkom. Poddaní štvrtinovej usadlosti museli na panstve odpracovať o polovicu menej. Želiari majúci dom mali odpracovať len dva dno bez dobytkom a želiari bez domu boli povinní dostaviť sa na panské len v prípade potreby v období žatvy, kosby a zberu sena a obilia. Niektorí sa z tejto povinnosti mohli čiastočne vykúpiť finančnou čiastkou. Každú sobotu sa mali zástupcovia poddaných, provizor, dvorskí majerov a ostatní hospodárski úradníci zhromaždiť, aby sa určili potrebné roboty na nasledujúci týždeň.

Panstvo vynakladalo veľkú snahu aj pri budovaní nových mlynov, píl a remeselníckych dielní, ktoré potom dávali do prenájmu miestnym sedliakom, alebo novousadlíkom ak išlo o zložitejšie práce, ktoré si vyžadovali špecializovaného odborníka. Panská záhrada slúžila pre potreby panskej kuchyne a aj tu boli zamestnávaní obyvatelia obce. V chotári panstva bola okrem rybníka vybudovaná aj horná a dolná bažantnica, ktorú mal na starosti poľovník. Jeden z takýchto domov poľovníka sa dodnes nachádza pri lesíku v smere na veľársku paseku (ak idete poľnou cestou okolo majera -bývalá šľachtiteľská stanica). V rámci bažantnice boli vysádzané ovocné stromy k prípadnému sušeniu ovocia (jablone, hrušky, slivky). Vysušené plody zo všetkých panských záhrad sa museli starostlivo pozbierať a odovzdať panskému kľučiarovi – šafárovi. Na záhrady dozeral záhradník a iní odborníci. Isté časti panských záhrad boli vyčlenené pre pasenie sa kráv a oviec z panských majerov v letnom období. Provizor mal na starosti aj dozor nad všetkými poľnohospodárskymi prácami na panstve. Dohliadal nad trojnásobnou orbou, určoval kde sa má aký druh obilia vysiať, dva týždne pred žatvou skontroloval úrodu a zabezpečil žencov. Snopy sa presne evidovali, sústreďovali na vhodných miestach a pri mlatbe zabezpečoval prisahy a sľuby tých, čo

budú obilie mlať a po mlatbe určoval kvalitu obilia. Od poddaných sa vyberal deviatok a desiatok z ich obilia. Potom sa obilie spočítalo a nakoniec odovzdalo obilníkovi do panských sýpok. Ak by sa mlatci dopustili nejakého podvodu, malo sa to vyšetriť a oni mali byť potrestaní, prípadne z práce prepustení a nahradení inými. Vymlátená slama sa ukladala na bezpečnom mieste, aby bola chránená pred vetrom a dažďom.

Veľkú starostlivosť od 18. storočia začali kľást lesom a jeho ochrane. Bola vedená presná evidencia o výrube. Príslušní panskí úradníci museli evidovať žiadosti poddaných o vydanie dreva na stavebný účel, pre potreby remesla, ďalej žiadosti o stavanie panských budov, pre potreby panskej kuchyne, na kúrenie v panských budovách, v pivovare, istá časť bola vyčlenená na predaj. Dôsledne sa dbalo aby boli lesy pravidelne čistené od dreva polámaného vetrom, od odrezkov, vytŕčajúcich zo zeme. Pravidelne sa uskutočňoval zber žaluďov, potrebných pre výkrm prasiat na majeroch. Osobitne sa zdôrazňoval zákaz poľovačky a lovu rýb pre poddaných. Každý odhalený priestupok sa prisne trestal, často aj palicovaním.

Značné zisky pre panstvo prinášali peniaze, vyzbierané od poddaných za predaj alkoholických nápojov v panských krčmách, najmä z vína a piva. Provizor panstva každoročne stanovoval ceny alkoholu, chodil na kontrolu, či sa náhodou nápoje neriedia vodou a či sú používané správne miery a meradlá objemu. Panské krčmy mali poväčšine v nájme židia ale i miestni sedliaci. Podobne dávalo do prenájmu panstvo aj mlyny alebo podporovalo ich výstavbu. Podmienkou bolo, že v nich budú mlynári starostlivo odvádzat obilie, kŕmiť panské prasce a za prenájom platiť cenazus. Podobne ako v krčmách sa tu dohliadalo nad používaním správnych mier a váh. K tradičným hospodárskym činnostiam na panstve bolo aj pestovanie konope a ľanu.

Na Ciernej vode sa nachádzalo tzv. konopné jazero, ktoré strážil osobitný strážnik. Tu sa máčalo konope, potom sa sušilo a odovzdávalo sa šafárovi. Ďalej pri práci s konope nasledovalo tkanie nití, vyhotovovanie tkanín. O všetkom sa viedla presná evidencia patričných hospodárskych úradníkov. V rámci panského hospodárstva okrem pivovaru, liehovaru a rôznych remeselných dielní existovali aj panské jatky (bitúnok) na porážku, spracovanie a uskladnenie mäsa. Časť z neho šlo do panskej kuchyne a časť na predaj. Väčšina produktov tak z poľnohospodárskej ako aj z inej hospodárskej činnosti, ktorá nebola spotrebovaná pre panské účely sa predávala na trhoch, poväčšine v neďalekej Bratislave (vtedajšom Prešporku - v tom čase bol hlavným mestom Uhorska) a tu patrili Pálffyovci k najplyvnejším šľach-

tickým rodinám. Tovar bol prevážaný na vozoch a povozníkmi boli najčastejšie sedliaci z Kráľovej.

Pivovar kráľovského panstva (v súčasnosti reštaurácia Čierna voda) bol postavený z tehál a pokrytý škridlicou už v 18. storočí. Patrila k nemu aj maštal, kôlna a sýpka. Byt pivovarníka mal dve pekné miestnosti, kuchyňu a komoru. V pivovarskej budove bola várnica, chladiareň, voskovňa a pálenica. Všetko vybavenie na varenie piva. V pivovare bola aj miestnosť pre hostí s dvorom a záhradou. Na samom konci 18. storočia bol pivovarníkom Michal Stelle, ktorý mal pivovar v prenájme za 700 zlatých ročne.

Väčšina panských stavieb bola murovaná, vrátane ubytovania pre všetkých, ktorí boli zamestnaní ako panskí úradníci vrátane služobníctva. Podobne aj zamestnanci na majeroch žili v murovaných príbytkoch, ktoré boli súčasťou hospodárskych panských budov. Z tohto hľadiska je potrebné poznamenať, že zemepáni sa o svojich zamestnancov starali so všetkou starostlivosťou a jedine v prípade ak zanedbávali povinnosti, boli veľmi prísni a nekompromisní. Mnohé hospodárske súčasti boli v nájmomoch a miestni sedliaci ako poddaní mali možnosť byť v nájmomnom vzťahu so zemepánom najmä pri prenájme pôdy, či pri niektorých tradičných remeselných činnostiach – kováč, kolár, mäsiar, krčmár, tesár a podobne. Pokojný každodenný život na panstve najčastejšie neprijemne narušali vojny, požiare alebo epidémie, ktorých však bolo pomerne mnoho a každá z generácií ich zažila vždy niekoľko. Väčšinou v týchto obdobiach sa i panská vrchnosť snažila daňové a robotné povinnosti obmedzovať a neraz i výdatne pomáhať svojim obyvateľom, vrátane poddaných. Zemepán si dobre uvedomoval z koho žije a kto mu prináša hospodársky úžitok. Jeho krutosť sa prejavovala väčšinou iba pri porušovaní dohodnutých pravidiel a nájomných zmlúv z dôvodu nedbanlivosti alebo zanedbávania povinností. Máme mnoho dôkazov o tom, že ak zastihla chudobného objektívna bieda-choroba či požiar – vedel zemepán i pomôcť alebo odpustiť platby, či dlhy.

Použitá literatúra

- Kotianová M. *Inštrukcia pre provizora bojnického panstva z polovice 18. storočia*. In: Studia historica Tyrnaviensia III. Trnavská univerzita, Trnava, 2003, s. 287-303.
 Sedlák F. *Náčrt vývinu správy feudálnych panstiev na Slovensku od pol. 16. storočia do pol. 19. storočia*. In: Historické štúdie, 10, 1965, s. 52-68.
 Siváková, M. *Hospodársky obraz páfiovských majetkov Bojnického panstva v 18. storočí*. In: Acta historica Neosoliensia, 18, 2015, s.359-381.
 Tkáč F. *Dejiny obce Kráľová pri Senci*. Rkp. 1976.

Životné putovanie rodáka z Kráľovej

Uhorský jakobín Jozef Neumiller – Ujgyörgyi

Miroslav Daniš

Udalosti na konci 18. storočia hýbali celou Európou a osvietenké myšlienky francúzskej revolúcie z roku 1789 sa dostali aj do Uhorska a ovplyvňovali tu celú jednu generáciu mladých intelektuálov ale i časť uhorských mešťanov, či šľachticov. Je zaujímavé, že nespokojnosť s monarchistickým zriadením a snahy nastoliť v krajine republikánske zriadenie boli tak silné najmä medzi majetnými zložkami obyvateľstva. Vyplývalo to najmä so snáh Uhorska vymaniť sa z pod závislosti Viedne a Habsburgovcov, ktorí neboli ochotní vrátiť Uhorsku bývalú samostatnosť, alebo aspoň povýšiť jej postavenie do roviny rovnocenného partnera v rámci Rakúskej monarchie. Republikánske myšlienky začala od 90-tych rokov 18. storočia v Uhorsku skupina mladých intelektuálov, najmä právnikov, poväčšine z rodín drobnej a strednej šľachty, ktorí sa nazývali uhorskými jakobínmi. Jakobíni boli v rámci francúzskej revolúcie jedno z revolučných krídiel, ktoré sa snažilo šíriť myšlienku prijatia ústavy a nastolenia poriadkov rovnoprávnosti i na úrovni národnej. Práve tieto myšlienky národnej rovnoprávnosti u mladšej generácie rezonovali i keď to nebola predstava národnej suverenity pre všetky národy v rámci Uhorska, ale najmä obnovenie jeho štátnej suverenity. Národný prvok však v ich programe rezonoval. Veď medzi uhorskými jakobínmi bola takmer polovica takých, čo sa narodili na území dnešného Slovenska alebo boli so Slovenskom spojení rodom, štúdiami či prácou. V tomto období ešte uvedomelá inteligencia neuvažovala o budovaní národného štátu v tom význame, ako ho poznáme od 19. storočia v duchu národnobudovateľských snáh väčšiny národov Európy. Išlo im najmä o štátne záujmy celého Uhorska, o vytvorenie federatívnej uhorskej republiky, kde ale mala svoje miesto aj samostatná slovenská provincia (popri maďarskej, chorvátskej a sedmohradskej). Formovala sa tu však skupina slovenských radikálov, ovplyvnených modernými myšlienkami Francúzskej revolúcie (napríklad aj francúzska revolučná hymna, Marseillaise bola preložená do slovenčiny), ktorá už v tomto období nezabúdala ani na problémy svojho ľudu, z ktorého vyšla. V istom zmysle môžeme povedať, že z ich myšlienok a činnosti vyrástla i prvá slovenská národná generácia tzv. bernolákovcov. Podiel Slovenska a Slovákov na tomto sprisahaní demokratov, patriotov a republikánov Uhorska bol naozaj významný. Uhorskí jakobíni boli napokon odhalení a mnohí z vedúcich predstaviteľov popravení a žalárovaní.

Rakúsky cisár si uvedomoval aké nebezpečenstvo mu hrozilo a hoci išlo v mnohých prípadoch o šľachticov, bol v potlačení sprisahania nekompromisný. Uvedomoval si, že ak uhorská spoločnosť nebude zastrašená, môže jednotu krajiny ohroziť nebezpečenstvo protihabsburských nepokojov v Uhorsku.

Tieto udalosti neboli vzdialené ani našej obci, ktorá bola v tom čase súčasťou pálfyovského panstva. V tom čase bol jeho zemepánom najprv gróf Karol Pavol Pálffy (1697-1774), ktorý bol v rokoch 1752-74 dedičný hlavný kapitán Bratislavského hradu a župan Bratislavskej stolice. Ako dedič hradného panstva Červený Kameň sa stal zakladateľom najmladšej tzv. kráľovskej línie (názov podľa sídla v Kráľovej pri Senci). Po jeho smrti sa kráľovského panstva ujal Ján Pálffy (1728-1791), ktorý bol taktiež v rokoch 1774-91 s krátkou prestávkou dedičným kapitánom Bratislavského hradu a županom Bratislavskej stolice. Na kráľovskom pálfyovskom panstve bol počas týchto dvoch grófov, od 60-tych rokov 18. storočia provizorom Ján Neumiller, ktorý bol zároveň mešťanom v Juri pri Bratislave, kde vlastnil okrem iného dva domy. Za mešťana bol vymenovaný v roku 1785, no jeho ambície boli vyššie. Snažil sa získať šľachtický titul, čo sa mu nakoniec vďaka peniazom, známostiam a protekcii podarilo v roku 1792. Treba povedať, že i keď mala rodina Neumillerovcov nemecké korene, po celé 18. storočie sa zdržiavala v slovenskom prostredí (Častá, Jur pri Bratislave, Kráľová pri Senci, Trnava), a bola v službách Pálffyovcov. Získaním titulu od cisára Fran-

Dobová kresba J. Neumillera – Ujgyörgyiho

< Erb rodiny Ujgyörgyi

tiška I. si zmenil Ján Neumiller meno na Ujgyörgyi, azda z úcty k Svätému Juru, kde sa stal mešťanom. Následne požiadaval Bratislavskú stolicu aby boli udelené šľachtické tituly aj jeho synom- Jozefovi a Jánovi ml., v čom mu bolo v tom istom roku vyhovené.

Nás zaujíma práve jeho syn Jozef, ktorý sa narodil v roku 1767 v Kráľovej a jeho životné osudy boli neskôr spojené aj so sprisaháním uhorských jakobínov, za účasť v ktorom si napokon odsedel 5 rokov žalára.

Prvé roky života Jozefa Neumillera v Kráľovej

Otec Jozefa, Ján Neumiller, bol od začiatku šesťdesiatych rokov 18. storočia provizorom pálfyovských majetkov v Kráľovej pri Senci (provizor bol vlastne riaditeľ a správca celého panstva- pozri článok o hospodárskom živote na pálfyovskom panstve v Kráľovej), kde žil aj so svojou rodinou. Jeho prvou manželkou bola Jozefa, rodená Garcsoľyová. Umrela ako 28-ročná 24. augusta 1770 a bola pochovaná v krypte v Kostolnej pri Dunaji. Mali spolu 7 detí (štyria chlapci, tri dievčatá, dve deti, prvorođený chlapec Jozef a dcéra Anna zomreli v detstve) a Jozef Ľudovít bol piatym v poradí (22. augusta 1767). Jozef ako všetky ostatné deti bol pokrstený v Kostolnej, ku ktorej patrila Kráľová ako filiálka. Nemal teda ani tri roky, keď mu umrela mama, čo na ňom určite zanechalo svoje stopy. Otec sa onedlho oženil po druhý raz s Barborou, rodenou Kormanovou (toto meno sa vyskytuje medzi menami obyvateľov Kráľovej v tomto období, tak predpokla-

Ignác Martinovič na dobovej kresbe, vodca uhorských jakobínov

dáme, že pochádzala z Kráľovej). Z tohto manželstva sa narodilo ďalších 5 detí (štyri dcéry a jeden syn). Prvé vzdelanie dostal Jozef v Kráľovej. Vyrastal v prostredí tunajšieho kaštieľa. Vychovávala ho nevlastná matka Barbora. V školskom roku 1778/79 spolu so svojím o rok starším bratom začal navštevovať piaristické gymnázium v Svätom Jure, v prvej triede gramatiky. Už v ďalšom ročníku 1779/80 mal Jozef v školskej matrike pri mene uvedené, že je šľachtic, čo nebolo pravda, no dá sa to zdôvodniť postavením otca v rámci jeho práce na pálfyovskom panstve. Do poslednej triedy gramatiky 1780/81 už obaja bratia chodili v Trnave, kde potom doštudovali ešte dva ročníky humanitnej triedy trnavského gymnázia. Stredoškolské štúdium ma veľký vplyv na každého mladého človeka a tu musíme poznamenať, že v čase keď na trnavskom gymnázii obaja bratia študovali, učili tu profesori, ktorí tu v tom čase myšlienkovito formovali aj mladšiu generáciu bernolákovcov. Po skončení gymnázia sa osudy bratov rozišli. Jozef sa mal vydať na štúdiá za kňaza a Ján mal ísť študovať filozofiu. Teológiu Jozef Neumiller študoval v bratislavskom generálnom seminári tri roky (1785/1788) v ktorom sa pri vzdelávaní dbalo na znalosť nemčiny, ale aj materinského jazyka. Tuto zásadu tu zaviedol sám cisár Jozef II., známy svojimi osvietenskými názormi. Práve táto zásada podporila medzi študujúcimi kňazmi, ktorých tu bola polovica z územia Slovenska, aj národnoobrodenecké počiny slovenskej katolíckej inteligencie. O Jozefovi Neumillerovi máme z obdobia štúdií v generálnom seminári informácie, že hovoril po slovensky a nemecky a že v oboch jazykoch cvične kázal. Známkou mal napríklad z dogmatiky dvojku a z morálky jednotku, chovanie dobré. Z 24. júna 1788 sa nám zachoval záznam v školských matrikách o tom, že Jozef sa vrátil do sveta, teda opustil generálny seminár a nepokračoval v štúdiách za kňaza. Nepoznáme presný dôvod odchodu, no vie sa, že už v tom čase sa aj generálnom seminári šíрили osvietenské myšlienky a študenti tu čítali francúzskych filozofov. Sám Jozef neskôr, keď bol vo väzení za účasť v jakobínskom sprisahaní to

veľmi ľutoval, že nepokračoval v štúdiách za kňaza, lebo jeho otec si to veľmi prial. Od školského roku 1788/89 Jozefa nachádzame na štúdiách práva na Bratislavskej kráľovskej akadémii. V roku 1792 už ako mladý začínajúci právnik pôsobil ako nižší úradník Kráľovskej uhorskej komory, k čomu mu pomohlo aj to, že v tomto roku kráľ udelil šľachtický titul jeho otcovi.

Úradníkom Kráľovskej uhorskej komory a jakobínom

V tomto čase sa už po celom Uhorsku šíрили myšlienky francúzskej revolúcie v zmysle hesla bratstvo, rovnosť sloboda. Po krajine sa šíрили letáky, sedliaci sa domáhali zastúpenia v sneme, šířilo sa heslo: Je lepšie, keď si zem vládne sama, ako keď miliónom vládne jeden. Hnutie vrcholilo na jar 1794 a stolice Peštianska, Bratislavská a Záhrebská oznamovali, že ľudia sú nespokojní a nadávajú na práve prebiehajúcu vojnu s Francúzskom. V Uhorsku vyzývali k zabratiu majetkov vysokého kléru k vytvoreniu dvojkomorového systému parlamentu so zastúpením sedliakov, k vyhláseniu novej ústavy podľa príkladu Poľska a Uhorsko zmeniť v republiku. V tomto nepokojnom období vrcholilo okrem iných nespokojných skupín obyvateľstva, ktoré sa spájali do rôznych tajných spoločností v Uhorsku aj hnutie jakobínov, na čele ktorého stál Jozef Ignác Martinovič. Okolo neho sa grupovala pomerne početná skupina mladých intelektuálov, mnohí z radov šľachty a synov mešťanov.

V Kráľovskej uhorskej komore, kde pracoval aj Jozef Neumiller bolo viacero mladých úradníkov prívržencami jakobínskeho hnutia za demokratické zmeny v Uhorsku v zmysle jeho politickej zmeny vo federatívnu republiku. Napríklad Jozef Hajnóczy, Jakub Gresavacz či Marek Delivura. Jozef Neumiller s nimi bol v úzkom spojení, zúčastňoval sa rôznych spoločných schôdzok a večierkov, kde sa debatovalo o možných zmenách v Uhorsku, ktoré boli spísané v tzv. katechizme, akosi politickom programe o budúcom usporiadaní Uhorska.

Po odhalení jakobínskeho sprisahania, v noci z 23. na 24. júna 1794 začalo zatýkanie podozrivých osôb viedenskou políciou. Pri výpovediach zadržaných zaznelo aj meno Jozefa Neumillera v súvislosti s tým, že sa zúčastňoval tajných schôdzok, kde sa čítali revolučné spisy z parížskeho časopisu Moniteuru, prepisovali sa zakázané texty tzv. katechizmu s názvom „Človek a občan“. V Uhorsku jakobíni vytvorili dve tajné spoločnosti – Spoločnosť slobody a rovnosti a Spoločnosť reformátorov. Podľa príkladu francúzskej revolúcie v katechizmoch uhorskí jakobíni kritizovali germanizáciu, cenzúru, úpadok remesiel, obchodu. Chceli v Uhorsku nastoliť republiku v ktorej by si boli rovní šľachtici i nešľachtici. Republika mala byť federatívna s národnými oblasťami – provinciami s vlastným jazykom a snemom. V katechizmoch vyzývali do zbrane a k zvrhnutiu panovníka. V katechizme boli

uvedené už aj práva jednotlivých provincií federatívnej Uhorskej republiky. Podľa nich mohol každý národ používať svoju reč, svoje mravy a zvyky a mal zaručenú náboženskú slobodu. Slovensko tu figurovalo ako samostatná provincia s názvom Slavonica, ktorá zahŕňala stolice Bratislavskú, Komárňanskú, Tekovskú, Hontiansku, Zvolenskú, Gemerskú, Abovsko-Turniansku, Zemplínsku aj s maďarským obyvateľstvom v južných častiach. Tu sa navrhovalo aby bol vytvorený orgán, ktorý by určil hranice provincií tak aby sa rešpektoval väčšinový národnostný princíp. Je jasné, že tento supermoderný projekt v tomto období nebol realizovateľný, no už zo súčasného pohľadu vidíme, aký bol jasnozrivý smerom k budúcnosti.

Jozef Neumiller figuroval v rámci Spoločnosti slobody a rovnosti, kde direktorom bol jeho spolupracovník, Jozef Hajnóczy. Spoločnosti sa stretávali po celom Uhorsku v jednotlivých mestách, čítali francúzsku tlač a filozofov, uvažovali o možnostiach ako zmeniť politický systém v monarchii. Je preto jasné, že po odhalení tohto sprisahania boli oficiálne vládne kruhy pripravené všetkých zúčastnených trestať čo najkrutejšie, aj keď sa to vo v mnohých prípadoch týkalo šľachty, ktorá v tomto čase bola takmer nedotknuteľná. Medzi sprisahancami bol vysoký počet inteligencie a šľachticov a ich priemerný vek sa pohyboval medzi 20 až 30 rokov.

Výšetrovanie tajného sprisahania trvalo do novembra 1794, kedy sa na základe zoznamu všetkých podozrivých zo zločinu urážky majestátu a za vlastizrady začalo masové zatýkanie. Jozefa Neumillera zatkli v noci 13. decembra 1794. Pri vypočúvaní Jozef Neumiller (22. decembra 1794) vypovedal, že keď dostal do rúk katechizmus a opísal z neho niekoľko odsekov, začal o ňom pochybovať a tak sa poradil so svojím starším, skúseným priateľom Jozefom Grigelym (ten bol gymnaziálnym profesorom, národným buditeľom z radov bernolákovcov, ktorý sa narodil v Hámroch na Orave) a ten ho presvedčil aby spis spálil. Účasť v tajnej organizácii poprel a povedal že o nej ani nevedel. Vo februári 1795 podal prokurátor na Neumillera obžalobu a ako dôvod bolo uvedené, že opísal dva odseky zo zakázaného spisu „Človek a občan“ a tým sa stal účastníkom sprisahania. Súdny proces z Jozefom Neumillerom začal 3. apríla a i keď prokurátor trval na treste, jeho obhajca, Alexander Nagy žiadal zrušiť obžalobu, oslobodiť ho a vrátiť mu česť. Kráľovská súdna stolica vyniesla 2. mája 1795 nasledovný rozsudok: „Obžalovaný Jozef Ujgyörgyi čítal katechizmus, ktorý mu dal Anton Szén, priniesol ho domov, opísal u neho časť, po rade profesora Grigelyho ho spálil. Spáchal tak čin urážky majestátu a vlastizrady podľa art.7 z roku 1715 a tak sa odsudzuje na tri roky väzenia od vyhlásenia rozsudku“.

Proti rozsudku sa odvolali prokurátor i obžalovaný a sedemčlenná súdna stolica

preskúmala rozsudok a 5. mája 1795 mu ho dokonca ešte zvýšila na 5 rokov. Z viac ako 75 odsúdených za sprisahanie bolo napokon odsúdených na trest smrti 18 obžalovaných. Z nich jedenástim, ktorí požiadali o milosť, bol zmenený trest na väzenie. Všetci, čo boli odsúdení na niekoľkoročný žalár boli umiestnení v štátnych väzniciach v Mukačeve a v Brne. Väčšina obžalovaných sa nad rozsudkami divili, pretože obžaloba nemala právneho podkladu. Nesúdili totižto ľudí, ale idey. Zaujímavo to pred popravou vyjadril pri obhajobe Jozef Hajnóczy, keď povedal: *Bez peňazí, zbraní a pevnosti sme mali urobiť revolúcie v Uhorsku? To je najsmiešnejšia vec na svete. Šľachta, ktorá by bola pri takej revolúcii prišla o svoje majetky, bola by šla do nej? Hlúposť!* Podobne pred popravou dôvodil aj mladý právnik Pavol Ösz „*Cieľom spoločnosti, ktorej som bol členom, nebolo vyvrátiť ústavu našej vlasti, ale ju zmeniť, aby sa stala znesiteľnou ľudu.*“ Z hľadiska súčasného nám však je jasné, prečo boli tresty tak prísne. Štátne mocenské orgány v Rakúskej monarchii boli vystrašené revolučnou situáciou v Európe a vojnou z Francúzskom a takéto tvrdé a exemplárne tresty, sa mali stať zastrašením ostatnej spoločnosti ako i separatizmu Uhorska, čo sa im aj podarilo.

Päť rokov väzenia

Jozef Neumiller - Ujgyörgyi si celý 5 ročný trest odsedel v Brne. Keď väzňov prevádzala eskorta cez Bratislavu, Malacký a Holíč do Brna, Jozefovi sa v Bratislave prisnil sen, v ktorom mu otec vyčítal, že odišiel zo seminára. Tento sen naň tak zapôsobil, že sa vo väzení prvé dva mesiace správal ako blázon. Je potrebné k tomuto ešte dodať, že rodinná tragédia Jozefa onedlho prispela aj k smrti jeho otca, Jána Ujgyörgyiho (1. augusta 1797) vo veku 66 rokov.

Život v žalári bol pre väčšinu väzňov v tom čase do istej miery závislý aj od toho aké mali vlastné finančné zdroje. Keďže išlo zväčša o intelektuálov a šľachticov mohli si živobytie v žalári prílepšovať najmä čo sa týka stravy a rôznych pôžitkov fajčenia, obliečenia, toaletných potrieb, či obstarávania kníh na čítanie a štúdium. Jozef Ujgyörgyi si do Brna priviezol hotovosť 18 zlatých a 30 denárov, zlaté vreckové hodinky s ocelovou retiazkou, kufor, plášť, nohavice, spodnú bielizeň, 2 uteráky a knihy. Medzi knihami bola maďarská gramatika, učebnica francúzštiny, právnické spisy a niekoľko kníh krásnej literatúry. Väzni spočiatku nesmeli čítať, neskôr im však čítanie povolili a mohli si knihy i kupovať. Väzni peniaze nemohli mať u seba. každý mal osobné konto a spravovala do väzenská kancelária. Väzňov podporovali najbližší príbuzní. Jozefa podporoval najmä otec. Vo väzenských účtoch boli evidované viaceré príjmy Jozefa Ujgyörgyiho. Napríklad v čase pred smrťou otca, 22. marca 1797 dostal z domu 50 zlatých a 18. júna 25 zlatých. Korešpondenciu

Poprava uhorských jakobínov v Pešti na súvekej kresbe.

nemal povolenú a tak sa ani nedozvedel o smrti otca. V apríli 1798 sa finančná situácia Jozefa Ujgyörgyiho vo väzení zlepšila, keď mu nechal barón von Rechbach odoslať 243 zlatých a 40 gracijarov. Je možné že išlo o dedičskú časť po smrti otca. V Brne sa väzenský personál správal k väzňom benevolentne a keď pri jednej z kontrol oficiálnych úradov odhalili, že sa z väzenia dostávali von aj listy väzňov, bol vydaný príkaz previesť 21. júna 1799 všetkých uhorských väzňov do Tirolska, na Kufstein. Jozef Ujgyörgyi si tak posledných 10 mesiacov odsedel v Tirolsku. Na slobodu ho prepustili 4. mája 1800.

Nový život trnavského meštana a kariéra kapitána

Prvé dva roky života po návrate z väzenia prežil u rodiny, ktorá v tom čase už pravdepodobne žila v Trnave. Keď požiadal kráľa o omilostenie, po viacerých odporúčaníach mu bolo napokon vyhovené. Jeho mladší brat František mu pomohol nájsť opätovné uplatnenie vo verejnom živote. Jeho kariéra sa naplno rozbehla. 1. apríla bol Jozef Ujgyörgyi prijatý za meštana Trnavy a vymenovali ho na spoločnom zasadnutí senátu za kontrolóra sirotských účtov s ročným príjmom 150 zlatých. Už o tri roky sa stal kapitánom mesta Trnavy, druhým najmocnejším mužom mesta. 2. júna 1812 sa Jozef oženil so Žofiou, rodenou Kratochvílovou. Nebolo to manželstvo z lásky, ale z rozumu. On mal 44 a manželka 56. ženbou však získal značné majetky a zaradil sa medzi trnavský patriciát. 12. januára 1818 sa naposledy zúčastnil zasadnutia magistrátu a ešte predkladal návrh o zdanení vína, ktoré dovážajú do mesta židia. Vážne ochorel a previezli ho do nemocnice v Bratislave, kde 12. februára ešte stihol spísať testament. Všetko odkázal manželke a deťom staršieho a mladšieho brata. 7. apríla 1818 umrel v Bratislave vo

veku 51 rokov na gangrénu pľúc. Pochovali ho na Ondrejskom cintoríne. Rod Ujgyörgyi napokon vymrel v roku 1895 smrťou najmladšej dcéry Jozefovho brata Františka. Tá odkázala svoj majer a rozsiahle polia mestu Trnava. Z neho sa založila chudobinská základina z ktorej dostávali podporu najchudobnejší obyvatelia Trnavy.

Jozef Ujgyörgyi bol v mladosti nadšenec revolučných zmien, ktoré predbehli svoju dobu o niekoľko generácií. Hoci sa po návrate z väzenia naplno zaradil do spoločenského života, nikdy sa zo svojím údelom úplne nevyrovnal. Na sklonku svojho života ostal pohltený vyčerpávajúcimi povinnosťami kapitána mesta. Svoje rozsiahle vzdelanie a nadanie nakoniec pretavil do každennej práce vysokopostaveného úradníka. Nevie, či jeho cesty v neskoršom veku občas nezablúdili aj do rodnej Kráľovej, s ktorou ho spájali roky detstva a mladosti. V susednej Kostolnej pri Dunaji ležala pochovaná jeho matka a ako dobremu kresťanovi isto nedalo, aby občas nenavštívil jej hrob a nepomodlil sa pri ňom. Jozef Neumiller- Ujgyörgyi si určite zaslúži našu pozornosť, pretože patril ku generácii, ktorá sa ako prvá v našom priestore dotýkala myšlienok občianskej slobody, republikánskeho zriadenia a myšlienok národnej obrody.

Zoznam použitej literatúry

- Kubešová-Pitronová B. Brnenská internace účastníků prvního republikánského hnutí v Uhrách. In: Slovenské historické studie I. Praha : ČSAV, 1955, s.80-112.
- Mesároš, J. Jakobínske hnutie v Uhorsku. In: Kapitoly z uhorských dejín. Bratislava 1952.
- Slovenský biografický slovník. D.1. Martin: Matica slovenská, 1990, s. 285-286.
- Šimončík J. Trnavský jakobín Jozef Neumiller – Ujgyörgyi. In: Trnava. Okres a mesto. Bratislava: Obzor, 1980, s.267-290.
- Šimončík J. Hnutie uhorských jakobínov a Slovensko. In: Historické štúdie XXIV.

Prvý ananás v strednej Európe sa urodil v Kráľovej

Opis kaštieľa v Kráľovej z roku 1819

Miroslav Daniš

Najstaršia zmienka o kaštieli v Kráľovej sa nachádza v diele Notitia Hungariae novae historico-geographica od Mateja Bela, ktorého prvý diel vyšiel vo Viedni v roku 1735. Práve celý prvý zväzok a časť druhého Matej Bel venoval Bratislavskej stolici. Zachytil tu takmer úplnú sídelnú sieť našich mestských sídiel a sústredených vidieckych sídiel, najmä tých, v ktorých sa nachádzala nejaká významnejšia stavba. O našom kraji sa tu vyjadril nasledovne: „Žitný ostrov je mimoriadne úrodný. Medzi ramenami Dunaja sa urodí všetko, čo sa tu zaseje, najmä na väčších ostrovoch. Chlieb je tu lepší ako pri Váhu, vyniká dokonca i nad trnavským! Mlyny sa ťažko udržia, poškodzujú ich časté záplavy. Z ľanu medzi ostrovmi sa vyrába kvalitné plátno. Jačmeň je všade, varí sa z neho aj pivo. Nechýba zelenina, najmä kapusta, kel, chren. Kukurica sa darí všade, krmia ňou prasce. Z ovocia sú najčastejšie slivky, jablká, hrušky a chýrne bratislavské čerešne. Dobytok sa pasie v celých stádach. Darí sa tu aj švajčiarskym kravám. Chovajú sa uhorské i nemecké ovce, ošípané sa chovajú na masť. Hojnosť zvere umožňuje usporadúvať chýrne polovačky.“

V Bratislavskej stolici žili viaceré šľachtické rodiny, vlastníci rozsiahlych pozemkov a zemepáni poddanského obyvateľstva. Boli to Pálffyovci, Esterházyovci, Erdődyovci a ďalší.“

Kráľovský kaštieľ spomína v súvislosti s rodinou Pálffyovcov. Jeho podrobnejší popis tu však samozrejme nenájdeme. O kaštieli Pálffyovcov v Kráľovej pri Senci sa dozvedáme aj z neskoršieho, geografického lexikonu Mateja Korabinského.

Veľmi zaujímavým a podrobným je opis kráľovského kaštieľa z roku 1819, v ktorom je okrem iného zaujímavá zmienka o tom, že v záhrade kaštieľa sa pestovali rozličné vzácne cudzokrajné rastliny, pričom ananás sa v Uhorsku stal známym práve odtiaľto.

Publikácia je písaná po nemecky a kaštieľ tu nesie pomenovanie Königsbuden. Doslovný preklad tohto nemeckého opisu je nasledovný:

„Königsbuden, nachádzajúci sa neďaleko jedného z prítokov Dunaja, je jedným z nádherných kaštieľov neďaleko Bratislavy. Patrí rodine Pálffyovcov. Knieža Johann (Ján) ho v roku 1726 nechal prerobiť v honosné, moderné a komfortné sídlo, v ktorom mohli kráľovské rodiny stráviť príjemne chvíle. Kaštieľ bol vybavený priestranými stajňami a peknou jazdeckou dráhou. Práve v tomto kaštieli privítal v roku 1751 cisár František cisárovnú a kráľovnú Máriu Teréziu po tom, ako sa vracali späť do Bratislavy zo zemského snemu v horských (banských) mestech. Z kaštieľa sa dostanete do záhrady, ktorá je obohatená niekoľko tisíc krokov dlhým múrom kruhového tvaru a vďaka svojej vnútornej okázalosti je považovaná za jednu z najkrajších v Uhorsku. Na oboch stranách záhrady je rovnaká železná brána, aby sa aj okoloidúci mohli pokochať nádherným pohľadom. Za múrom sa nachádza priekopa s vežou, vysokou 6 klastrov (podľa prepočtu na metre to bolo zhruba 6 poschodí po 11m), ktorá bola umelo prerobená na zásobník vody. Z veže sa voda silným prúdom mosadznými rúrami dostáva do záhradných fontán a vodotryskov. Tie Vás očaria krásou a súčasne pôsobia blahodárne. V strede záhrady sa nachádza dom s presklenými izbami (skleník alebo zimná záhrada). Nachádzajú sa tu rozličné druhy zahraničných stromov, plodov a porastov, ktoré sú veľmi vzácne. Nájdeme tu kávové zrná, granátové

V parku pálffyovského kaštieľa. Socha Augusta - rímskeho cisára.

vé jablká a rozličné malé stromčeky, ktoré nesú tie najkrajšie plody. Práve odtiaľto sa ananás stal známym v celom Uhorsku. Brunnich-šikovný a skúsený umelecký záhradník z Dillnbergu rokmi pretvoril záhradu do súčasnej zaujímavej podoby. Nedá sa spočítať koľkým ľuďom, ktorí sem prišli z rozličných kútov, záhrada učarovala, predovšetkým v čase kvitnutia aloe a iných vzácných druhov. V blízkosti sa nachádza statok, ktorý chová švajčiarsky dobytok a zásobuje kaštieľ najlepším syrom, podobným tomu holandskému.

O bohatstve a majetku Pálffyovcov sa presnejšie dozvedáme zo súpisu (conscripção), vykonaného 9. apríla 1827, pri ktorom bol spísaný všetok hnutelný a nehnuteľný majetok, nachádzajúci sa v chotároch obcí Krmeš, Kráľová, Borša, Veľký Grób, Kostolná a Jánovce.

V súpise sú uvedené všetky pozemky, majeri, benefícia, majetkové farchy, plat-

Z myšlienok Svetoslava Veigla

Na Štedrý večer 2020 sme si pripomenuli 105. výročie od narodenia významného slovenského básnika, kresťanského mysliteľa a františkána, Svetoslava Veigla. Do našej obce prišiel ako kňaz v roku 1976 a až do svojej smrti v roku 2010 ostal našou živou neoddeliteľnou súčasťou. Jeho rozhodnutie ostať až do smrti v našej obci a stať sa jej trvalou súčasťou malo mnohé dôvody. Asi tým najsilnejším bol vzájomný vrúcny vzťah, ktorý sa za tie roky medzi ním a našimi spoluobčanmi vytvoril. Sám Svetoslav Veigl sa o tom vyjadril slovami: „Nádherný je život a nádhorne

sa píše, keď má človek slnko v duši. A o to sa usilujem, k čomu mi pomáha aj moje „kráľovské“ prostredie v Kráľovej pri Senci. A tiež úprimní priatelia a spisovatelia. A to je ďalšie slnko v živote. Preto bývam zasnený, lebo pred ružou stojím nemý.“

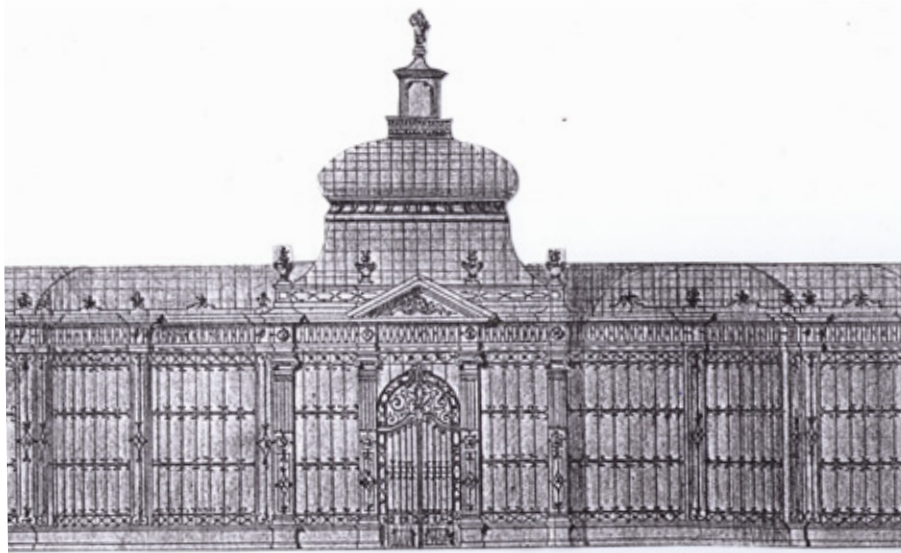
Jeho poézia ale aj mnohé myšlienky, ktorými sa neraz prihovárал nám ale i celej slovenskej verejnosti sú trvalou hodnotou duchovnosti. Sú stále aktuálne a neraz nám pripomínajú v čom je zmysel života a smrti, lásky a pokory, viery a odpúšťania nielen v čase hojnosti a šťastia, ale i v časoch odriekania a strádaní.

✂

Nie sme stvorení pre tento svet, pre tento život. Pozemské je len do času. Nikdy nemôžeme dosiahnuť na svete dokonalý pokoj a spokojnosť. Sú len epizódy spokojnosti a pokoja. Kým žijeme, vždy nám bude „čosi“ chýbať, lebo ľudské srdce má túžbu po nekonečnom, ktorá sa naplní až na druhom brehu. Hovorím ako kňaz? – Tak má zmýšľať každý človek, tobôž veriaci.

✂

Keď sa zamyslíme nad životom, musíme uznať, že najlepším našim priateľom a sprievodcom v celom živote je bolesť.

né práva na panské budovy. Okrem toho súpis obsahuje všetky hnutelnosti, ktoré boli inventárne zachytené v čase preveďenia súpisu.

Z tohto súpisu sa podrobne dozvedáme aj o parku pri kaštieli, ktorý mal podobu voľne stojaceho pavilónu v záhrade obdĺžnikovitého tvaru. Tak ako bol nádherný kaštieľ so svojim vnútorným zariadením, bol nádherný aj k nemu patriaci park s blízkym okolím. Len málo bolo takých parkov v hornom Uhorsku, ktoré by bolo možné prirovnať parku v Kráľovej. Na severnej strane parku, pri samej Čiernej Vode stála až do roku 1948 vodná veža (vodáreň). Bola 72 m vysoká a 12 m široká so šiestimi poschodiami. Vo vnútri bol rezervár o obsahu 150 m³ vody. Rozvod vody po parku prechádzal v podzemných kanáloch. Pumpami vytlačaná voda do rezervoára bola svojim tlakom rozvádzaná podzemnými rúrami do záhradných fontán a studní, z ktorých bola zvláštnym polievacím zariadením v podobe hmlového dažďa rozprašovaná po záhonoch. Pozoruhodná bola presnosť tohto zariadenia, ktoré obdivovali hostia a návštevníci parku s veľkým údivom. Okrem polievacieho zariadenia boli v parku bazény s mozaikovou dlažbou a medenými kohútikmi. Uprostred parku, za kvetinovými záhonmi stál skleník, v ktorom sa pestovali všetky druhy kvetín a kríkov. Pozornosti návštevníka

iste neušiel pohľad na 600 kusov pomarančovníkov, na ktorých dozrievali v neskorých jesenných mesiacoch zlatožlté pomaranče. Kvetinové záhony od parkovej časti oddeľovalo 100 kusov 3-4 metre vysokých cyprusov. Vkusne rozostavených 1000 kusov oleandrov, 48 myrto-vých kríkov, 1000 kusov nízkokmenných jabloní, premiešaných vysokými exotickými kríkmi. Na východnej strane parku bolo vidieť granátové jablká, hrušky, trpasličie i obrovské stromy všakovských druhov, dovezených zo všetkých svetadielov. Nachádzali sa tu aj kakaovníky. V takzvanom „Ananásovom skleníku“ boli dreviny ako: bambus, cactus, ficus, mellia, musa, selandra, pongratia, aloe, cana iudica, pionia discolor, staplea a ďalšie vzácné dreviny. V samostatnom skleníku boli aj kvetiny, tzv. rozárium, plný ruží, pelargónií a ďalších vzácných kvetín. Priečelie južného traktu zdobili košaté gaštany, ktoré stáli v symetrickom rade a lemovali okraj chodníka pri hlavnej budove. Chodníčky a cestičky parku boli posiate drobným, osievaným štrkom. Okraje boli vykladané drobnými ozdobnými kamienkami a starostlivo udržiavané skúsenými a odbornými záhradníkmi.

Veľký obdiv budilo jazierko, v ktorom plávalo veľké množstvo pestrofarebných rýb a rybičiek. Jazierko sa podobalo veľkému prírodnému akváriu. Mimo tejto

krásky bolo doplnujúcim zjavom 8 fontán a vodotryskov, napájaných vodou z vodnej veže. Po pravej strane od vstupnej brány do parku stál krásny letohrádok, v ktorom bol veľký šachovnicový stôl cisárovnej Márie Terézie. Nádvorie pred letohrádkom zdobilo veľké množstvo figur a sôch v životnej veľkosti, zhotovených z bieleho carrarského mramoru.

Od vstupnej brány, ktorá stála v blízkosti dnešného stavaného mosta sa rozchádzali chodníčky a po ich stranách bolo vidieť dva rady vysokých topoľov, lemujúcich okraj parku i cestu, vedúcu k prvému mostu, spájajúcemu park s malým ostrovčekom, vytvoreným korytom rieky Čierna Voda.

Okrem tohto mosta breh rieky spájal menší jednooblúkový most, z ktorého vychádzala cesta smerom k majeru, zvanému „pivovar“. Bolo to vnútorné spojenie kaštiela s hospodárstvom. Okolie „pivovaru“ tvoril pekný ovocný sad. V parku bola umiestnená aj veľká záhradná budova - Sala-Terrera - vymalovaná indickou ornamentikou a vyzdobená veľkými zrkadlami a soškami. Strecha tejto budovy bola lemovaná kvetináčmi a soškami. Z majetkového súpisu sa tiež dozvedáme, že pre poľovnícku spoločnosť bola zriadená horná a dolná bažantnica s filagóriami (besiedky, záhradné domčeky), kde sa odbavovali poľovnícke večere po vydarených lovoch a kruhových poľovačkách na bažantov, zajace a jarabice.

Zoznam použitej literatúry

1. *Conscriptio Incliti Dominii Kiralyfalva familiae Pálffy anae ab Erdöd de anno 1827.* SNA Bratislava. Fond Pálffy.
2. *Die Burgvesten und Ritterschlösser der österreichischen Monarchie: nebst der topographisch-pittoresken Schilderung ihrer Umgebungen, der Familienkunde ihrer ehemaligen und jetzigen Besitzer, der Lebensweise und Charakteristik des Ritterthums und den Geschichten und Sagen der österreichischen Vorzeit. Dritter Theil.* Brünn : J. G. Traßler, 1819, s. 123-124
3. *Bel, M. Notitia Hungariae novae historico-geographica.* Vienna 1735, T. 1. 709 s.
4. *Korabinský M. Geographisch-historisches und Produkten lexikon von Ungarn.* Pressburg 1786.

V bolesti sme prišli na tento svet, bolesť nás korunuje každodenne a verne kráča po našom boku až po hrob. Bolesť pukli a vyrazia trne a puky, človek je ružový ker a v tom je jednoduchý. Áno, pri ružiach, ktoré nám, dielkam slzavého údolia, poskytuje život, rastú i trne. Ľudia vždy trpeli a budú trpieť. Ale azda ešte nikdy nebolo tak aktuálne hovoriť o bolesti ako práve v našich časoch. Ako pokúšenie na človeka, tak dorážajú na nás myšlienky a starosti. Čo bude z nás? Čo nám donesie neistá budúcnosť?

Človek potrebuje svetlo nielen slnečné, denné, či žiarivkové, ale aj, a predovšetkým, svetlo ducha, spravodlivosti, dobroty a lásky. Vedieť sa orientovať vo víroch a kataklizmách života. Nedať sa strhnúť vírmi prázdnoty, povrchnosti, drog, zlom. Konečne veď boj svetla a tmy, dobra a zla je odveký, a Boh nám dal rozum a slobodnú vôľu, aby sme dobrodružstvo života oslávili a naplnili blýskavým či nenápadným naoko, ale vždy urputným bojom medzi svetlom a tmou. Len tak je človek hodný svojho mena.

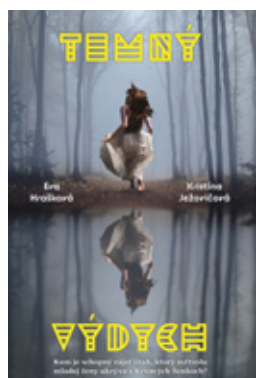
Či môže byť čosi krajšie, ako prinášať ľuďom svetlo, očisťovať svedomie, byť lekármi duší? „Všetky lásky“, ako hovorí Jaroslav Seifert, tento večný milovník, „zovšednejú, stratia sa“. Láska, ktorou človek miluje všetkých ľudí bez rozdielu, nezovšednie, lebo čím viac človek zo seba vydáva, tým je bohatší. Hovorí sa často o dobýjaní sveta, ale je len jeden spôsob – dobýjať nie násilím, ale láskou. Krásnym príkladom je účinkovanie Matky Terezy, nositeľky Nobelovej ceny. V každom človeku vidieť človeka, nie soka.

Túry do literatúry v našej obci

V Kráľovských zvestiach už od samých počiatkov venujeme priestor aj prezentácii umeleckej literatúry, ktorá má domovské miesto v našej obci. Po dlhé roky to bola a je poézia významného slovenského básnika a kňaza, Svetoslava Veigla. A i napriek tomu, že nás už pred 10. rokmi navždy opustil, je pre nás jeho poézia stále príťažlivá a poučná. Prednedávnom sme v Kráľovských zvestiach predstavili aj prozaickú tvorbu Kristíny Ježovičovej, ktorá patrí k nadvijúcej generácii talentovaných slovenských spisovateľiek.

K významným predstaviteľom slovenskej poézie a literatúry faktu dnes už patrí aj hlavný redaktor našich kráľovských novín, Miroslav Daniš. V posledných rokoch mu takmer každý rok vychádza nová zbierka básní a z jeho posledných literárnych prác môžeme spomenúť aj jeho slovenský preklad najstaršieho ruského, slovanského letopisu z 11. storočia (Nestorov letopis), ktorý vyšiel vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ v roku 2019 a získal významné medzinárodné ocenenie.

V rámci našej novej rubriky Vás chceme informovať o najnovších literárnych počinoch z pera autorov, ktorí sú naši spoluobčania. Mnohokrát inšpiráciou k ich literárnemu uvažovaniu je aj naša obec a prostredie, kde žijú.

V tomto roku (2020) vyšla reedícia vypredanej knihy s názvom *Sestra* od autorskej dvojice Kristína Ježovičová a Eva Hrašková. Dlhoročné priateľstvo týchto dvoch slovenských autoriek vyústilo v roku 2016 do knižného duetu (*Sestra*), ktorý v tomto roku vychádza nielen s novým názvom *Temný výdych* a s podtitulom: *Kam je schopný zájsť vrah, ktorý mŕtvolu mladej ženy ukrýva v Krvavých Šenkoch*. V napínavom vyvolenom

príbehu Rebeky Zimovej, autorky ubrali, čo bolo navyše a doladili, čo nebolo dokonalé. Ako sa v jednej z recenzií na tento román uvádza, ešte dlho po jeho dočítaní budete premýšľať, čo všetko je v knihe skutočné a čo je len vymodelovaná fikcia. Uvedený románový príbeh začína tým, že na mieste, opradenom krvavými historkami nájdeme mŕtvolu mladej ženy. Hlavná hrdinka Rebeka Zimová ani po 5. rokoch neprestáva hľadať vraha svojej sestry, hoci polícia prípad už dávno uzavrela. Jej odhodlanie naberá nebezpečné obrátky. Ako *Krvavé Šenky* súvisia s vraždou Karin Zimovej a prečo má Rebeka pocit, že podstatná časť skľadačky v neobjasnenom prípade vyšetrovateľovi unikla? Čím bližšie sa k vyriešeniu prípadu Rebeka dostáva, tým je jej okolie nervóznejšie a v tejto napätej situácii zomrie za takmer rovnakých okolností ďalšia žena. Nebudeme samozrejme prezrádzať viac. Prečítajte si napínavý príbeh s neočakávaným rozuzlením.

V roku 2021 vyjde Kristíne Ježovičovej vo vydavateľstve Cooboo nová kniha pre tínedžerov pod názvom *Vydrž to so mnou* s podtitulom *V zrkadle nevidíme celú pravdu*.

O čom je nový príbeh talentovanej Kristíny Ježovičovej? Sama autorka poznamenáva: „Je o dievčati v zrkadle, ktoré vidí každá z nás a z ktorého pokryvenými slovami dennodenne bojujeme. Sme totiž cennejšie ako sa nám snaží nahovoriť. Stačí ho zostať počúvať. 17 ročná Kaja prehráva boj s dievčaťom v zrkadle každé ráno. Spadne do kolotoča sebaklamu a pretvárek. Poraziť dievča v zrkadle je osamote naozaj ťažké. Ešte ťažšie je priznať si pravdu a prijať pomoc kamarátov, ktorí nás neopúšťajú ani keď si prechádzame peklom. Nikdy nie sme sami....“

Tolko slová autorky o románe, ktorý sa už na jar roku 2021 objaví na knižnom trhu. Už dnes si ho môžete objednať na internetových stránkach. Stačí do vyhľadávacieho zadať meno autorky a názov titulu.

V roku 2020 vyšla už dvanásť básnická zbierka Miroslava Daniša *Bez rúška na duši*. Zodpovedná redaktorka jej vydania, PhDr. Eva Sisková o nej poznamenala:

„*S úmyslom ponoriť sa do jazera ako do prenatálnej doby/ bola to najčistejšia sponed/ obdivovali sme najmä seba a svoju slávnú budúcnosť / ako vieš, kedy je lepšie zraď skôr seba ako tých, ktorí ťa denne vítajú? „.....nádherné*

slovné spojenia. Báseň je ako pohľad do duše, do zrkadla, udiera ako ľudské srdce. Vydáva tóny, ktoré dokáže vnímať len pozorný čitateľ. Poéziu Miroslava Daniša charakterizuje vyjadrovanie základných otázok človeka a vzťahov v spoločnosti, ktoré sú nenahraditeľnými atribútmi nášho života. Poézia obohacuje, zachytáva aj tie najjemnejšie signály akejkoľvek večnosti, ktoré dokážu rozochvieť naše rezonančné plochy. Podmanivé verše, ktoré nútia človeka k zamysleniu. Taká večná je poézia Miroslava Daniša. Dôkazom je táto zbierka, ktorá ponúka čitateľovi v tejto pandemickej dobe spoločnosť, v ktorej sa nebude cítiť sám. Zbierke prajem veľa spokojných čitateľov.

Miroslav Daniš debutoval ako básnik v roku 2002 básnickou zbierkou *Dážď stratených* vo vydavateľstve Slovenský spisovateľ. Viaceré jeho tituly sú ešte stále dostupné aj v rámci internetových predajní niektorých slovenských vydavateľstiev (napríklad zbierka *Naboso* /2019/, *Z tmy svetlo*, zo svetla tma /2018/, výber z poézie *Krehké z kameňa* /2016/).

Ako poznamenal v jednej z recenzií na poéziu Miroslava Daniša významný slovenský literárny vedec a kritik Vincent Šabík: „Jeho poézia hľadá nový prístup k faktickému, k skúsenostiam ľudského života, bytia v čase a priestore, človeka s pevným miestom prebývania tu – na zemi a zároveň na cestách poznávania tajomstiev sveta. Popri všetkej existenciálnej vážnosti si básnik zachováva spontánnosť, hravosť, intímnosť, svojský prístup básnického chápania človeka a ľudského bytia súčasnosti.“

Použitá literatúra:

Daniš, M. *Bez rúška na duši*. Hlbiny: Bratislava, 2020, 77 s. ISBN: 978-80-89743-46-9
Hrašková, E.- Ježovičová, K. *Temný výdych*. Naše Vojsko: Praha, 2020. 272 s. ISBN: 978-80-20618-95-5

Ježovičová, K. *Vydrž to so mnou*. Cooboo 2021.

Prípravila Magdaléna Šnegoňová

Človek mieni, život mení

Minulý rok dopadol inak ako si ho ľudia plánovali. To, čo sme v našich zemepisných šírkach považovali za nemožné, sa stalo skutočnosťou. Vírusová pandémia Covid 19 postavil všetko hore nohami. Aj plán aktivít našej miestnej organizácie JDS na rok 2020. Pritom sme mali pripravený bohatý a rôznorodý program tak, aby si z neho vedel každý vybrať: jednodňové výlety, zájazdy za krásami Slovenska, návštevy divadelných predstavení, jarmokov a v neposlednom rade aj spoločenské posedenia.

Prvé dva mesiace sa zdalo, že všetko bude v poriadku. Vo februári sme ešte stihli výročnú členskú schôdzu, na ktorej sme zhodnotili minuloročné aktivity a bohatú činnosť v roku 2019. Zároveň sme si vytýčili smelé ciele činnosti na rok 2020. Prvý polrok 2020 bol pre nás výnimočný z dvoch príčin, no diametrálne odlišných. Tou prvou mala byť príjemná a potešujúca oslava pripomenutia si 30. výročia založenia Jednoty dôchodcov na Slovensku a jej rôznorodej činnosti. Bola to príležitosť s vďakou si zaspomínať na jej zakladateľov a funkcionárov aj v našej miestnej organizácii. Tou druhou, neprijemnou, bolo výrazné utlmenie spoločenského života nielen v našej organizácii, ale v celej krajine, kvôli pandémie Covid 19. Toto bol samozrejme vážny dôvod utlmenia a zmodifikovania našej činnosti. Po vypuknutí pandémie sa život neskutočne spomalil a iba v letných mesiacoch sa pomaly reštartoval do akého – takého normálu. Všetky akcie, plánované na jarné mesiace a čiastočne i letné sme boli nútení zrušiť. Po prechodnom uvoľnení pandémie sa nám podarilo získať niekoľko rekreačno-rehabilitačných poukazov podľa prideleného rozpisu. Nástup na prvé turnusy ešte nebol možný a tak celkovo v mesiacoch júl, august a začiatok septembra využilo tieto pobyty desať našich seniorov.

Horšia situácia nastala po prepuknutí druhej vlny pandémie, kedy i samotné kúpeľné zariadenia menili termíny. Naša organizácia tak v jesenných mesiacoch bola nútená vrátiť osem pobytových poukazov. Veľké plány a očakávania sme mali aj do obdobia záverečných mesiacov roka 2020. V nádeji, že sa nič nepredvídané neprihodí, chystali sme stretnutie a spoločenské posedenie seniorov na október v rámci mesiaca Úcty k starším. Spoločenské posedenie sme však pre nepriaznivú situáciu museli zrušiť. Podarilo sa vám však v spolupráci s ochotnými pracovníkmi obecného úradu zabezpečiť a pripraviť upomienkové predmety s malou pozornosťou pre tohtoročných jubilantov, ktorých bolo v roku 2020 šesťdesiat. Samotného odovzdávania upomienkových predmetov sa zhostili členovia výboru MO JDS a jubilantom ich doručili do miesta bydliska. Pre nepriaznivú situáciu v súvislosti s opatreniami proti šíreniu pandémie sme neuskutočnili ani konceročné predvianočné tzv. Mikulášske posedenie.

Záverom chceme poďakovať starostovi obce, ako i obecnému zastupiteľstvu a tiež pracovníkom obecného úradu za nezištnú pomoc a úctu, ktorú prechovávajú k seniorom v našej obci. Poďakovať chceme i našim členom, že nám svoju priazeň prejavujú aj tým, že sa stále zaujímajú o to, kedy sa už konečne budeme môcť opäť stretávať. Chýba im naša aktivita a program, ktorý bol pre nich pripravený. Sme dobrý kolektív, ktorý si rozumie a ťahá za jeden koniec, aby všetko dobre dopadlo. Všetci sa už tešíme, že táto situácia pominie a znovu sa budeme naplno stretávať a spoločensky žiť.

Mgr. Viktor Gulár

Pomoc dôchodcom počas testovania na COVID bola samozrejmosťou.

Svetoslav Veigl

Byť človekom

*V rodine, v ktorej láska kvitne,
človek učí sa byť človekom.
Nestačí iba platiť mýtnu
pod klenbou neba odvekou.*

*Po dobrom slove dieťa lipne
v údolí slz a nárekov.*

*V rodine, v ktorej láska kvitne,
človek učí sa byť človekom.*

*K láske ku blíznym vždy sa vypne
i v svete cudzom, ďalekom,
kokardu Božiu na srdce si pripne.*

*V rodine, v ktorej láska kvitne,
človek učí sa byť človekom.*

Kráľová pri Senci

*Koráb plávajúci pri Čiernej vode,
z okolia širého kotvia u nás lode.
Otvárajú sa nám sever, západ, juh.
Nech nevypadne nám deň z našich rúk.*

*V Čiernej vode život stále plynie,
nehľadáme svoje slnká inde.
Kde je srdce, tam je pravá vlasť.
Do chotára širokého volám vás.*

*Kde je kotva nádeje a viery,
čo do každého srdca s láskou mieri,
kde je úsmev, slnko, ruky stisk,
kráľovský náš živý obelisk.*

*Čo sa len človek nahľadá
Čo sa len človek nahľadá
kým nájde seba
keď stratil za mlada
dar daný neba*

*Keď prídu ťažké dni
a obmedzia sa spršky
v ťahavom poludní
prežíva život mlčky*

*a nezávidí nikomu
ni slnko ani vtáka
k veľkému výkonu
si človek denne klaká*

*a zapíja ho nektárom
čo zo slz lásky kanie
pred Božím oltárom
prednáša vzdychy ranné*

Dobrovoľní hasiči v roku 2020

Tak ako po iné roky, aj na tento rok sme mali naplánované rôzne činnosti, akcie, školenia, súťaže. Vzhľadom k pandémie, ktorá sa začala šíriť po celom svete už začiatkom tohto roka, museli sme aj my našu činnosť prehodnotiť.

Hneď začiatkom roka boli na školení „Príprava členov hasičskej jednotky“, ktoré vykonáva odborná škola pri Dobrovoľnej požiarnej ochrane SR, dvaja naši členovia, Adrián a Dominik Ruman. 31. januára 2020 sme mali zasadnutie výboru, ktorý však bol o niečo slávnostnejší. Oslávili sme narodeniny našej tajomníčky, Vierky Gašparovej a zároveň sme privítali medzi hasičov novú členku, ktorá sa narodila predsedníčke Lucke. Volá sa Zarka. Prajeme im obom veľa zdravička.

Isto ste si mnohí všimli, že v našej obci už máme vďaka podpore pána starostu a ďalších dobrodincov, automatický externý defibrilátor AED. Sme prvou obcou na západnom Slovensku, ktorá ho má umiestnený verejne, čiže je dostupný každému po 24 hodín. Za podpory pána starostu a Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža sa 9.2.2020 na Obecnú úradu uskutočnilo stretnutie - prednáška, ktorej sa zúčastnili aj naši členovia, kde sme sa mohli bližšie dozvedieť, čo je to za prístroj, kedy a ako ho použiť, prípadne prakticky sme si mohli vyskúšať základnú prvú pomoc. Aj tu platí heslo: „Je lepšie vidieť ako 100 krát počuť“.

Keď sa v polovici marca začala šíriť nákazlivá choroba s názvom Covid-19, museli sme ako všetky ostatné organizácie začať rušiť väčšinu našich podujatí, počnúc zrušením výročnej členskej schôdze až po tréningy našich družstiev. Pán starosta informoval o zatvorení budovy požiarnej zbrojnice, kde máme aj

Taktické cvičenie DHZ pri Čiernej vode

posilňovňu. Pohybovať sa však na verejnosti budeme stále a čo pre svoje zdravie môžeme spraviť ako minimum, je nosiť rúško. I my chceme touto cestou poprosiť všetkých, aby rúško nosili. To je to minimum, čo môžeme spraviť pre seba i pre svoje okolie.

4. mája sme si pripomenuli Deň hasičov. To najdôležitejšie, prečo sa sv. Florián stal patrónom hasičov bol jeho charakter a odvaha. Svoj život obetoval preto, aby zachránil ďalších 40 spoločníkov - vojakov, ktorí sa stali kresťanmi. Jeho odvaha, vernosť svojmu presvedčeniu a altruizmus s nasadením a obetou vlastného života je to, čo robí sv. Floriána dôstojným patrónom hasičov a záchranárov. Jeho poslanstvo nám už od roku 2018 pripomína naša najkrajšia fotka Floriána, ktorá má svoje miesto v zasadačke hasičskej zbrojnice a ktorú sme vtedy dostali ako darček pri návšteve materskej školy.

Naši hasiči mali pohotovosť 23. mája v nočných hodinách, kedy bola z meteorologického ústavu hlásená výstraha silného vera o rýchlosti 85-100 km/hod. Táto rýchlosť predstavuje potenciálne nebezpečenstvo pre ľudské aktivity. Predpokladaná rýchlosť vetra je však v danom ročnom období a našej oblasti bežná, ale môže spôsobiť škody menšieho rozsahu. Pre nás to znamenalo byť pripravený a v prípade potreby ísť pomôcť.

Na 31. mája bola naplánovaná akcia Medzinárodného dňa detí. Vzhľadom na zákaz stretávania sa a organizovania veľkých akcií, musela byť zrušená. To sme ale deťom nemohli urobiť, aby zostali bez nejakej oslavy ich sviatku. V spolupráci obce s ďalšími miestnymi organizáciami: Miestnym spolkom Červeného krí-

ža, detskou organizáciou Fénix a DHZ sme v piatok pripravili darčkové balíčky a v nedeľu sme ich hasičským autom rozvážali deťom po dedine. Keď chceli deti darček spolu s rodičmi si museli vyzdobit bránku, aby sme vedeli, že tam deti bývajú. Bolo to veru radosť! Veľmi pekne ďakujeme za znamenia, smiech a radosť. Za našu organizáciu ďakujeme najmä Jurajovi, Danielke, Kikuške a Miške. Zvládli to na jednotku.

V letných mesiacoch sme dlho čakali na výdatný dážď, no keď prišiel, bohužiaľ pre niektoré časti obce znamenal jeho príchod, že boli zatopené. Boli sme privolaní a pomohli sme pri odčerpávaní vody. Veľkú zásluhu pri prácach mali najmä naši členovia Juraj Deák, Adrián a Dominik Ruman, Kristína a Juraj Oboňovi.

2. júla prišlo pre nás jedno z najnáročnejších výborových rozhodnutí: v roku 2020 neuskutočnime ani jedno podujatie, organizované našou DHZ Kráľová pri Senci, nakoľko boli zrušené podujatia nielen v našej obci, ale po celom Slovensku, ktorých sa zúčastňuje viac osôb. Boli to aj obecné oslavy (septembrové) na ktorej zvykneme usporiadať detskú súťaž, ako súčasť obecných osláv. A samozrejme sme nemohli usporiadať ani „Kráľovský Pohár“. Kráľovský pohár bol a vždy bude bohatý na ceny, preto touto cestou by sme sa chceli poďakovať našim sponzorom (mali sme všetci nechcenú stopku, a aj takto Vás chceme nechať oddýchnuť bez toho, aby ste rozdávali a pomáhali). Ozveme sa v roku 2021, aby sme vďaka vašej pomoci mohli opätovne oceniť tých najlepších tak, ako tomu bolo po iné roky. V súťažiach určite budeme pokračovať, ale daná situácia a príprava (vždy pár mesiacov) môže, alebo by

Gratulácie našej predsedníčke a tajomníčke DZH.

mohla byť ohrozená neistotou. Ďakujeme Vám za Vašu priazeň

Tak ako všetky ostatné akcie, aj tréningy s detským družstvom boli obmedzené. Deti sa ale i napriek tomu zúčastnili niekoľkých súťaží, hoci oni chceli toho súťaženia aj viac. 6. septembra sa v Tomášove zúčastnili na pohárovej súťaži.

Keďže sa v letných mesiacoch nesúťažilo, začiatkom leta sme odniesli na repasovanie našu mašinu. 8. augusta však naše dievčatá mali mať súťaž v Pavliciach. Keďže sa netrénovalo, tak sme sa rozhodli aspoň sa ísť pozrieť. Naše Púpavky (DHZ Dulov) nám v Pavliciach však neskutočne pomohli a požičali nám mašinu aj so strojníčkou, aby sme si mohli zasúťažiť. Veľké ďakujeme patrí najmä Stankovi a Romimu. No keďže sme vybehli na dráhu bez tréningu, náš výkon nebol úplne bezproblémový. Útok sme ale napokon so ctou dokončili. O tom, kedy si zatrénujeme a zasúťažíme najbližšie, momentálne nerozhodujeme my. Veríme však, že si už čoskoro aspoň zatrénujeme.

Nebezpečenstvo silných búrok hrozilo aj 28 júla i napriek tomu, že deň bol krásny. Výstraha 2. stupňa od 20:00 do 03:00 h. pre nás opäť znamenala byť v pohotovosti v prípade potreby zásahu.

Aj takto boli označené brány detí na MDD.

Obrázok sv. Floriána od detí z Materskej školy.

17. augusta sme boli na výzvu Operačného centra v Senci zavolaný na pomoc Sencu, ktorým sa prehnala búrka a zatopila takmer celý Senec. Naša DHZ v zložení: Deák Juraj, Ruman Adrián, Ruman Dominik, Adrián Juriček, pomáhali pri odčerpávaní vody z pivníc na Pezinskej ulici za čo im patrí veľká vďaka.

22. augusta sa pod taktovkou HaZZ Senec konalo taktické cvičenie, ktoré bolo zamerané na diaľkovú dopravu vody. Konalo sa v okolí Čiernej vody a zúčastnilo sa ho DHZ Veľký Biel a naša DHZ.

3. septembra sme sa dozvedeli smutnú správu, že nás navždy opustil bývalý dlhoročný veliteľ DHZ Zlaté Klasy p. Jozef Zsigó st. s ktorým sme sa boli dňa 7. septembra rozlúčiť na cintoríne v Zlatých Klasoch.

31. októbra a 1. novembra sa aj v našej obci konalo aktuálne testovanie na COVID-19.

Po konzultácii so zástupcom Ozbrojených síl proces testovania prebiehal v telocvični ZŠ a na areáli futbalového ihriska. Počas testovania obidva dni pomáhali aj naši členovia pri dezinfekcii priestorov.

14. októbra na rozkaz prezidenta HaZZ boli v súvislosti s nepriaznivým počasím a zhoršujúcou sa povodňovou situáciou na území Slovenskej republiky v pohotovosti dobrovoľné hasičské zbory obcí, ktoré disponujú protipovodňovými vozíkmi a vozidlami Iveco Daily z projektu *Aktívne protipovodňové opatrenia*. Tie mali byť pripravené pomôcť profesionálnym hasičom podľa potreby v lokalitách, ktoré budú najviac zasiahnuté. Dobrovoľné hasičské zbory obcí boli z dôvodu pretrvávajúceho dažďa v pohotovosti po celý týždeň.

5. decembra sa vzhľadom na pandemickú situáciu nemohol konať každoročný obecný Mikuláš. Preto sme opäť prevzali nad podujatím záštitu a v spo-

Mikulášska posádka.

lupráci s obcou, sme zorganizovali požiadanie Mikulášske hasičské auto s posádkou Mikuláša, čerta a dvoch anjelov, ktorí rozdávali balíčky. V daný deň, aby čo najviac detí vedelo čo má robiť aby ich Mikuláš navštívil, sa aj na sociálnych sieťach šírili takéto správy: „Čoskoro vyrážame, budete nás čakať? Kreslili ste? Bránky máte osvetlené? Pozorne počúvajte nielen rozhlas, ale aj hudbu a aj nejakú tú sirénu. Ale to najpodstatnejšie, poslúchali ste?“

23. decembra, v predvianočný čas, nás opäť zasiahla veľmi smutná správa. Odišiel náš veľký priateľ z DHZ Diakovce, ktorý mal veľké hasičské srdiečko, Štefan Antalec. Všetci členovia DHZ Kráľová pri Senci mu ďakujú za všetko čo pre nich po celé roky robil a ako im pomáhal. Bol priateľom viacerých hasičských generácií aj u nás. Česť jeho pamiatke!

V tomto roku sme do inventára DHZ zakúpili 2 kusy zásahových oblekov, tlakový umývač na čistenie hadíc, skriňu na odkladanie dresov a oblečenia jednotlivých družstiev. S hasičským autom sme boli v servise a následne na STK. Taktiež sme mali v servise jednotlivé čerpadlá, centrály a iné stroje. Naša DHZ odoberá 6 kusov časopisov Požiarnik.

Záverom roka chceme poďakovať všetkým členom za prácu, obecnému úradu za podporu, sponzorom za veľké srdiečko a ochotu vždy pomôcť a vám občanom za to, že ste na nás hrdí a fandíte nám. Do Nového roka prajeme všetkým najmä zdravie a rýchly návrat do každodenného kolobehu života.

Viera Gašparová

Armwrestling v Kráľovej pri Senci aj v roku 2020 so ziskom majstrovských titulov

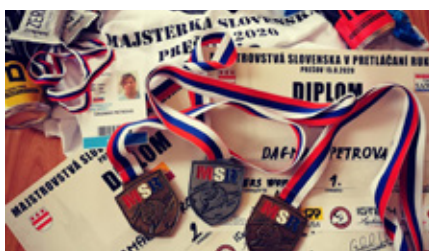
Máme tu Nový rok a s ním tradične prichádza aj milá „povinnosť“ zhodnotiť ten uplynulý. Pre všetkých bol rok 2020 výnimočný, aj keď nie v tom pravom slova zmysle aký by sme si predstavovali. Bol skôr výnimočný a netypický. Taký, aký už snáď nezažijeme. Rok Covid-19 a s ním spojené obmedzenia, ktoré sa dotkli nás všetkých a šport nebol výnimkou, teda ani pretláčanie rukou. Pre nás znamenal zrušenie viacerých súťaží - či už ligových (kolá SNLP) ako i prakticky všetkých šampionátov Majstrovstiev Európy a Majstrovstiev sveta. Tiež významných zahraničných súťaží, zaradených pod hlavičku Svetového pohára (World Cup). Avšak aj napriek týmto skutočnostiam a obmedzeniam, keď sme od marca mali takmer 3 mesiace zavreté všetky športoviská a šport sa mohol vykonávať len vo voľnej prírode, sme nezaháľali. Počas tohto obdobia sme zrealizovali rekonštrukciu priestorov klubovej posilňovne, celú ju vymaľovali, nanovo bola natiahnutá a opravená omietka v okených výklenkoch, samozrejmosťou bola kompletná dezinfekcia priestorov. Po športovej stránke nám bolo dopriate sa zúčastniť 3. súťaží, ktoré sa na Slovensku počas tohto roka konali.

Začiatkom februára (8.2.2020) nás čakalo 3. kolo SNLP, ktoré sa konalo v Námestove, v novej športovej hale. Súťaž bola zorganizovaná na vysokej úrovni. Súťažila vyše stovka športovcov a spesťrením bola aj účasť viacerých poľských športovcov. Naším reprezentantom sa v konkurencii darilo a tak sme domov odchádzali s 2 zlatými, 1 striebornou a 1 bronzovou medailou zásluhou **R. Martinkovičovej**, **D. Petrovej** (obe do 75kg) a **M. Minárikovej** (+ 75kg).

Po tomto kole SNLP mal nasledovať vrchol sezóny (v apríli) - Majstrovstvá Slovenska. Prepuknutím pandémie Covid-19 sa však všetky športové aktivity zastavili na dlhší čas úplne. My sme mu-

R. Martinkovičová za súťažným stolom.

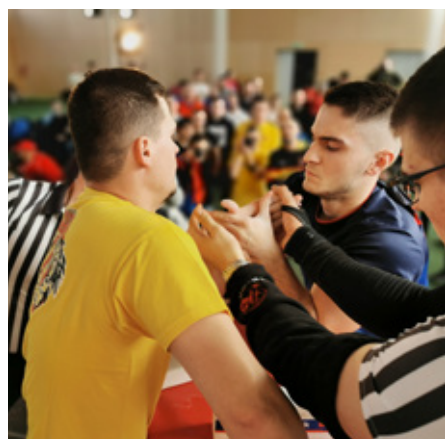
Medailová žatva na Majstrovstvách Slovenska.

seli rušiť prakticky jednu súťaž za druhou a dobré správy neprichádzali ani zo zahraničia. Majstrovstvá Slovenska sme boli nútení preložiť spočiatku na koniec apríla a následne až na koniec augusta. Druhou súťažou, ktorú naši športovci absolvovali, bola jediná medzinárodná súťaž, ktorá sa konala u nás, na Slovensku, v obci Dobrá Voda. Súťaže sa zúčastnili športovci zo 4 krajín (Slovensko, Česko, Maďarsko, Švajčiarsko) s ktorými sme v tom čase už mali „otvorené hranice“. Súťaž sa konala za prísnych bezpečnostných opatrení a tak sme si prvý krát vyskúšali aké je to postaviť sa za súťažný stôl v rúšku. Rozhodcovia to mali ešte ťažšie, keďže celú súťaž museli rozhodovať v rúšku a rukaviciach. Bol to veru zvláštny pocit. Súťaž však i napriek tomu mala vysokú športovú úroveň a hlavne športovci mali radosť, že sa opäť mohli postaviť za súťažný stôl. Videli sme napínavé zápasy, ktoré medzi sebou zvidla takmer 80 športovcov. Naš klub úspešne reprezentovali ziskom 4 zlatých, 4 strieborných a 2 bronzových medailí **D. Petrová**, **R. Martinkovičová** a **M. Mináriková**.

Po kratšej prestávke nasledovali už spomínané Majstrovstvá Slovenska, ktoré sa tento rok konali 15.8.2020 v Prešove. Súťaž

prebiehala samozrejme opäť netradične, za prísnych hygienických opatrení v obchodnom centre Eperia. Podmienky pre súťaž však boli skvelé a náš šport sa aj takto priblížil širokej verejnosti. Na súťaž sme cestovali už dva dni skôr a tieto sme využili na spoznávanie okolia a kultúry Prešova. Na špeciálne pozvanie sme navštívili múzeum vo Veľkom Šariši, kde prebiehala unikátna výstava zbierok exotických motýľov. Spravili sme si aj turistickú vychádzku na Šarišský hrad. Klub na Majstrovstvách Slovenska reprezentoval **Igor Kubo** (muži 75kg), **D. Petrová** a **M. Mináriková** (ženy, masters +75kg) a **R. Martinkovičová** (ženy 75kg). Všetci si počinali skvele a z majstrovstiev sme si domov odnášali 4 zlaté, 3 strieborné a 1 bronzovú medailu. Po súťaži sa konal tradičný banket, kde sme sa mohli po veľmi dlhom čase opäť všetci stretnúť v družných rozhovoroch. Šampionát sa vydaril a veľká vďaka patrí hlavne organizátorovi AWK Prešov, Mgr. Gabrielovi Harčarikovi, PhD. a samozrejme aj celej asociácii SAPR.

V novembri (9.11.2020) naša asociácia oceňovala najlepších športovcov roka 2020. Do TOP 5 sa aj tento rok svojimi výsledkami prebojovala zástupkyňa nášho klubu zásluhou **Dagmar Petrovej**, ktorá získala ocenenie za najlepšiu masters pretekárku Slovenska. Všetkým športovcom srdečne gratulujeme k výborným výsledkom a tiež ďakujeme za skvelú reprezentáciu nielen klubu ale aj Slovenska počas celého roka. Taktiež veľká vďaka patrí **M. Minárikovej**, ktorá aj tento rok pôsobila ako hlavný výsledkár SAPR. Tento rok sme do praxe zaviedli nový systém výsledkového programu, ktorý sa osvedčil. Vďaka nemu prebehla každá súťaž bez komplikácií, za čo jej patrí vďaka.

Na majstrovstvách Slovenska.

V roku 2020 SAPR v spolupráci s Prešovskou Univerzitou športu organizovala po prvý krát oficiálny certifikovaný kurz trénera armwrestlingu. Za náš klub kurz úspešne absolvovala **D. Petrová**. Kurz prebiehal v troch dvojdňových blokoch. Jeho priebeh bol tiež ovplyvnený pandemiou, keďže sa niektoré bloky museli prekladať. Prvý sme absolvovali na Orave, v Námestove vo februári, druhý nakoniec až v októbri na Fakulte športu v Prešove a tretí, vrátane záverečných skúšok už len formou online dištančnej výučby. Prednášky vidol za odbornú časť lektor Mgr. Gabriel Harčarik, Phd. a z všeobecnej prípravy sme absolvovali prednášky s profesormi na Fakulte športu z anatómie, didaktiky športu, pedagogiky, diagnostiky, psychológie športu či biomechaniky. Na záver kurzu každého čakalo vypracovanie práce so zadanou témou, ktorú musel následne obhájiť pri záverečných skúškach a absolvovať záverečný test zo všeobecnej aj špecializovanej časti kurzu. Kurz všetci úspešne zvládli a tak aj náš klub má oficiálnu trénerku armwrestlingu. Trénerov armwrestlingu je síce zatiaľ na Slovensku ako šafranu, ale veríme, že v budúcnosti ešte bude možnosť takýto kurz absolvovať a vychovávať tak ďalšie talenty pre náš šport.

Náš klub sa snaží o reprezentáciu v rámci kondičnej prípravy aj na rôznych bežeckých podujatiach nielen v našej obci. Tu by som rada poďakovala našim členom za takúto reprezentáciu a tiež pogratulovala k úspechom nasledovným členom : **R. Tóth, V. Takáč, M. Mináriková, D. Petrová**. Taktiež by som veľmi rada poďakovala v mene celého klubu vedeniu obce a p. starostovi a samozrejme všetkým, ktorí nám držia palce a podporujú nás v našej práci a športovej reprezentácii obce aj Slovenska.

Dagmar Petrová

V. ročník turnaja o pohár prezidenta MŠK Kráľová pri Senci v malom futbale

Rok 2020 sa niesol v znamení rôznych obmedzení a rušení naplánovaných akcií. Našej futbalovej organizácii MŠK sa podarilo 5. septembra zorganizovať V. ročník turnaja o pohár prezidenta MŠK. Na základe všeobecných nariadení vlády SR ohľadom Covid-19 sme museli prijať a zabezpečiť všetky opatrenia, aby sa akcia mohla konať. Prihlásených bolo 10 mužstiev /z toho 4 z našej obce/. Našťastie nám vyšlo aj počasie, čo sa odzrkadlilo na spotrebe v bufetoch. Návštevníci si mohli pochutiať na cigánskej pečienke, guláši z diviny, pagáčikoch a štrúdlach. Okrem piva, kofoly a rôznych destilátov si mohli návštevníci vychutnať kvalitné vína z Moravy. Pre najmenších bol k dispozícii nafukovací hrad, nafukovacie ihrisko a rôzne druhy nanukov.

Vítazom turnaja sa po bezgólovej remíze v riadnom čase a dlhej sérii penalt sta-

lo mužstvo Kráľovský bufet (v roku 2017 táto futbalová zostava zvíťazila na turnaji pod názvom SUFURKY FC). Vo finále zvíťazili nad mužstvom BAD BOYS. Na treťom mieste skončil FC Zohor a na štvrtom OLD BOYS (už tradične ☺).

Najlepším strelcom turnaja sa stal Michal Tomášek z FC Zohor, keď nastriekal 14 gólov. Najlepším brankárom turnaja bol vyhlásený turnaja Peter Gyuricsek (BAD BOYS).

Za vydarenú akciu patrí veľká vďaka starostovi obce a pracovníkom obecného úradu, Kráľovskej pekárni, Kráľovskému bufetu, p. Milanovi Mačaiovi, p. Rozniakovej, p. Jozefovi Bognárovi, p. Dobrovičovi, personálu v bufetoch, rozhodcom, všetkým zúčastneným mužstvám a hlavne Vám, divákovi a priaznivcovi MŠK Kráľová pri Senci.

Marián Bobrík ml.

Účastníci finále turnaja v malom futbale o pohár predsedu MŠK.

Pripravujeme oslavy 90 rokov futbalu v našej obci

V roku 2022 bude futbal v Kráľovej pri Senci oslavovať svoje okrúhle 90. narodeniny. V tejto dobe pandémie máme obmedzenú mobilitu a tým pádom aj viac času na činnosti, ku ktorým by sme sa bežne nedostali. Preto by som Vás chcel veľmi pekne poprosiť o poskytnutie informácií a fotografií, súvisiacich s futbalom v našej obci. Budeme radi, ak si zaspomínajú na svoje mladé futbalové roky všetky doteraz žijúce generácie našich spoluobčanov. Pri fotografiách budeme vďační za všetky údaje, ktoré sa z nich dajú vyčítať (napr. o aké mužstvo ide, z ktorého roku a aká je menovite na nej zostava. Napríklad: mužstvo **mužov**, rok **1949**, v hornom rade **meno a priezvisko**, v dolnom rade

meno a priezvisko, zľava – doprava **meno a priezvisko** a pod.) Nemusíte sa o materiál obávať, potrebujeme ho len za účelom digitalizácie a zdokumentovania. Bude slúžiť pre nás a ďalšie generácie. K jubileu pripravíme aj malú knižnú publikáciu. Kto má možnosť, budeme radi ak nám materiál pošle v digitálnej podobe na mailovú adresu:

gianini77@gmail.com.

Kto nie, môže ho doručiť v obálke aj s Vašou adresou, pre prípad vrátenia poskytnutého materiálu na adresu : Krmešská 66 , 900 50 Kráľová pri Senci. V prípade, že máte záujem sa o danej veci dohodnúť aby sme prevzali materiál osobne, môže mi zavolať na číslo +421905753920

Jedna z najstarších fotografií futbalovej jedenástky z Kráľovej. Začiatok 30. rokov minulého storočia.

Ďakujem za pomoc a spoluprácu a teším sa na blížiacu sa oslavu, ktorú by sme chceli pripraviť dôstojne a ako poctu všetkým, kto do našej veľkej futbalovej rodiny patril a patrí.

*Marián Bobrík, ml.,
predseda MŠK Kráľová pri Senci*

Zo zasadnutí Obecného zastupiteľstva v druhom polroku 2020

V druhom polroku 2020 OZ v Kráľovej pri Senci zasadalo na štyroch riadnych zasadnutiach, okrem ktorých sa uskutočnilo viacero pracovných zasadnutí a zasadnutí jednotlivých odborných komisií. 10. zasadnutie OZ sa konalo 15. júla na ktorom sa zúčastnilo 9 poslancov OZ a na úvod schválili overovateľov zápisnice a zapisovateľku.

Následne uznesením č. 132 zrušili poslanci uznesenie číslo 116/OZ-2020 z 17.6.2020.

Uznesením číslo 133 Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej pri Senci schválilo odkúpenie akcií obcou Kráľová pri Senci v podiele 49% v spoločnosti Kráľovský termál, a.s. v hodnote 962 880,00 €, v počte 149 akcií, od akcionára K-Termál, s.r.o., čím sa obec Kráľová pri Senci, stane vlastníkom spoločnosti Kráľovský termál, a.s. v podiele 100%.

Uznesením číslo 134 OZ schválilo doplnenie členov do Kráľovského termálu, a.s. nasledovne: podpredseda predstavenstva: RNDr. Michal Konečný, PhD. a členovia dozornej rady: Mgr. Lubomír Tuchscher, Beata Podolská, Alena Heričová. Členstvo v predstavenstve a dozornej rade Kráľovský termál, a.s. je podmienené zvolením za poslanca Obecného zastupiteľstva v Kráľovej pri Senci.

Uznesením číslo 135 Obecné zastupiteľstvo schválilo rozpočtové opatrenie č. 3/2020 podľa nasledovnej prílohy.

Zmena rozpočtu rozpočtovým opatrením č. 3/2020

a./ v príjmovej časti zvýšenie rozpočtovaných prostriedkov bežného rozpočtu

EK	text	suma v EUR
<i>Finančné operácie</i>		
454001	Z rezervného fondu obce	262 880,00
513002	Dlhodobý úver Prima banka	700 000,00
	Spolu	962 880,00
Úprava na strane príjmov		962 880,00

b./ vo výdavkovej časti rozpočtu použitie zvýšených rozpočtovaných prostriedkov na bežné a kapitálové výdavky

Text	suma v EUR
Finančné operácie	
814000 Odkúpenie akcií Kráľovský termál a. s.	962 880,00
Spolu	962 880,00
Úprava na strane výdavkov	962 880,00

Ďalším uznesením (číslo 136) poslanci OZ po preskúmaní schváleného územného plánu obce Kráľová pri Senci v súlade s § 30 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení noviel (stavebný zákon)

a) zobrali na vedomie

informáciu o preskúmaní schváleného územného plánu obce Kráľová pri Senci v súlade s § 30 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení noviel (stavebný zákon)

b) schválili začatie procesu obstarania zmien a doplnkov ÚPN obce Kráľová pri Senci č. 3/2020 v rozsahu podľa Prílohy č. 1 a Príloha č. 2 (pozri ďalej)

c) poverili prednostu obecného úradu vykonať všetky potrebné úkony súvisiace so začatím procesu obstarania zmien a doplnkov ÚPN obce Kráľová pri Senci č. 3/2020 v zmysle bodu b) tohto uznesenia.

Uznesením č.137 Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej pri Senci schválilo a.) zámenu

- novovytvorenej parcely číslo **175/11** (parcely registra „C“ KN), druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere 20 m² nachádzajúcej sa v katastrálnom území: Kráľová pri Senci, obec: Kráľová pri Senci, okres: Senec v bezpodielovom spoluvlastníctve (v podiele 1/1) Ing. Mareka Sopka a Ing. Martiny Sopkovej, rod. Botkovej, trvalým pobytom Kráľová pri Senci 389. Novovytvorená parcela je vytvorená geometrickým plánom č. 66/2017 zo dňa 15.12.2017 vyhotoveným spoločnosťou Geored s.r.o.
- a novovytvorenej parcely číslo **304/5** (parcely registra „C“ KN), druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere 13 m² vytvorenej Geometrickým plánom 1 a parcely číslo **175/5** (parcely registra „C“ KN), druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere 6 m² nachádzajúcich sa v katastrálnom území: Kráľová pri Senci, obec: Kráľová pri Senci, okres: Senec vo vlastníctve obce Kráľová pri Senci v podiele 1/1; Novovytvorená parcela č. 175/5 je vytvorená geometrickým plánom č. 14/2018 zo dňa 20.3.2018 vyhotoveným spoločnosťou Geored s.r.o.

Ide o prípad hodný osobitného zreteľa, ktorý spočíva v zarovnaní uličnej hraničnej čiary pozemku.

b.) zámenu pozemkov pod písmenom a) bezodplatne.

Zápis do katastra zabezpečí a náklady hradia zamieňajúci Ing. Marek Sopko Ing. Martina Sopková. Platnosť tohto uznesenia je obmedzená na 6 mesiacov.

Následne poslanci schválili prenájom 1-izbového služobného bytu v objekte zdravotného strediska Mgr. Miroslavovi Michalkovi na dobu určitú po dobu rekonštrukcie farskej budovy za cenu prenájomu 20,- Eur/mesačne.

Príloha č. 1: Vymedzenie zámerov zmien a doplnkov ÚPN obce Kráľová pri Senci:

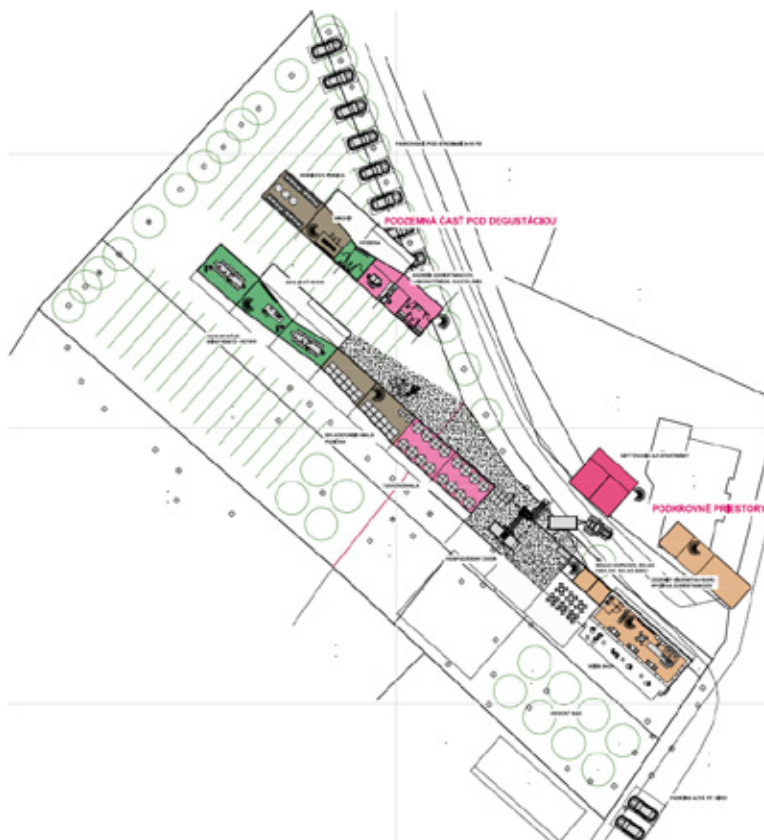
- 1. Zámer výstavby vinárstva na pozemkoch reg. C parc. č. 1568/33,1568/34 a 1568/35 v k. ú. Kráľová pri Senci, ako súčasti investičného zámeru „Vinárstvo Kráľová pri Senci“ na nadväzujúcich pozemkoch registra C parc. č. 1568/6,1568/17,1568/7,1568/3 a 1568/4 v k. ú. Kráľová pri Senci (grafická Príloha č. 2)**
- 2. Zmeny záväzných regulatívov pre regulačný blok „K“: Poľnohospodárska krajina – zamedzenie zmeny terajšieho poľnohospodárskeho využitia (t. j. zachovanie poľnohospodárskeho druhu pozemkov podľa stavu v katastri nehnuteľností) v častiach veľkoblokovo obrábanej pôdy mimo hranice zastavaného územia, okrem schválených rozvojových plôch**
- 3. Zmeny záväznej regulácie**
 - Priemet záväzných regulatívov Zmien a doplnkov č. 1 ÚPN regiónu BSK
 - Zmena ochranného pásma pohrebiska a jeho obmedzení v zmysle VZN obce č. 1/2020, vyplývajúceho zo zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení zákona č. 398/2019 Z. z.
 - Iné zmeny vyplývajúce najmä zo zmien právnych predpisov (zákon č. 305/2018 Z. z. - CHVO Žitného ostrova, Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy atď).

Príloha č. 2: Vinárstvo Kráľová pri Senci – situácia a schematické pôdorysy (zámer):

Dňa 9. septembra 2020 sa konalo 11. zasadnutie OZ V Kráľovej pri Senci za účasti 9. poslancov. Uznesením č. 139 poslanci OZ schválili overovateľov zápisnice a zapisovateľa.

Uznesením č. 140 OZ zrušilo uznesenie č. **90/OZ-2020** zo dňa 10.03.2020. Následným uznesením OZ schválilo

- predloženie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného

príspevku v rámci výzvy OPKZP-PO1-SC123-4018-43 žiadateľom Združenie obcí - Kráľová pri Senci - Kostolná pri Dunaji - Hrubá Borša“ za účelom realizácie projektu „**Kráľová pri Senci, Hrubá Borša, Kostolná pri Dunaji** - Splašková kanalizácia a čistiareň odpadových vôd“, ktorého ciele sú v súlade s platným územným plánom obce a platným programom rozvoja obce,

- zabezpečenie realizácie projektu žiadateľom v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci,
- zabezpečenie finančných prostriedkov vo výške minimálne 5% na spolufinancovanie realizovaného projektu, a to za obec Kráľová pri Senci vo výške 421.532,59 eur na stokovú sieť a vo výške adekvátneho podielu 92.986,88 eur na čističku odpadových vôd,
- zabezpečenie finančných prostriedkov vo výške minimálne 5% na spolufinancovanie nákupu pozemkov nevyhnutných pre realizáciu projektu a na spolufinancovanie ostatných zdieľaných priamych a nepriamych nákladov nevyhnutných pre realizáciu projektu (stavebný dozor, odborný autorský dohľad, odborný koordinátor, externý projektový manažment a propagácia projektu) vo výške 8.288,04 eur.

Uznesením č.142 Obecné zastupiteľstvo schválilo poskytnutie Bezúročnej pôžičky obcou Kráľová pri Senci na dobu 10 dní vo výške 300 000,- € (slovom: tristotisíc eur) pre Združenie obcí - Kráľová pri Senci - Kostolná pri Dunaji - Hrubá Borša“ za účelom preukázania kofinancovania projektu „Kráľová pri Senci, Hrubá Borša, Kostolná pri Dunaji - Splašková kanalizácia a čistiareň odpadových vôd“, ktoré je potrebné doložiť k žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v rámci výzvy OPKZP-PO1-SC123-4018-43 žiadateľom Združenie obcí - Kráľová pri Senci - Kostolná pri Dunaji - Hrubá Borša“. Uznesenie je platné do 30.9.2020.

16. septembra 2020 sa konalo 12. zasadnutie OZ v Kráľovej pri Senci za účasti 9. poslancov.

Uznesením č. 143 schválili overovateľov zápisnice a zapisovateľa. Následne OZ zoberalo na vedomie informáciu o plnení uznesení z 10. a 11. zasadnutia OZ (uznesenie č.144).

Uznesením č.145 Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej pri Senci zoberalo na vedomie informáciu starostu o dianí v obci za uplynulé obdobie a následným uznesením informáciu riaditeľky Materskej

školy v Kráľovej pri Senci a riaditeľky Základnej školy v Kráľovej pri Senci.

Uznesením č.147 poslanci zobrali na vedomie informáciu predsedov komisií pri OZ za uplynulé obdobie a uznesením č. 148 správu z kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce za 1. polrok 2020.

Uznesením č. 149 OZ schválilo podmienky na výberové konanie na pozíciu hlavného kontrolóra obce Kráľová pri Senci. Následne OZ schválilo uznesením č. 150 komisiu na výberové konanie na pozíciu hlavného kontrolóra obce Kráľová pri Senci v zložení: Predseda: Ing. Martina Konečná

Členovia: JUDr. Dušan Šebok, Ing. Katarína Smiešková, RNDr. Michal Konečný, Mgr. Lubomír Tuchscher

Ďalším uznesením č. 151 Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej pri Senci schválilo prevod vlastníctva pozemkov zo spoločnosti Kráľovský termál a.s. IČO 35958715, parcely reg. „C“ parc. č. 548/2, parc.č. 586/22, novovytvorená parc. č. 586/27 (vytvorená GP č. 12/2020, vyhotoveným Ing. Marekom Rókom) a parcely reg. „E“ parc.č. 543/4, parc.č. 544/8 (podiel 14/96), parc.č. 564 (podiel 1/2), všetky katastrálne územie Krmeš na obec Kráľová pri Senci za cenu 1,- Eur.

Uznesením č. 152 poslanci OZ súhlasili s odpredajom akcií Kráľovského termálu, a.s., IČO 35958715 za podmienky dodržania ustanovení zákona č. 138/1991 Zb. §9a o majetku obcí v znení neskorších predpisov.

Uznesením č. 153 OZ schválilo zámer odpredaja časti obecného pozemku parc. reg. „C“ parc.č. 304/1, k.ú. Kráľová pri Senci o výmere cca 120 m² žiadateľovi Dáša Sýkorová, z dôvodu osobitného zreteľa spočívajúceho v tom, že žiadateľ má túto časť parcely oplotenú pred rodinným domom súpisné č. 392 viac ako 28 rokov a ide o zarovnanie uličnej čiar.

Všetky náklady spojené s prevodom vlastníctva znáša žiadateľ (GP, súdnoznalecký posudok na predmetný pozemok, správne poplatky).

Uznesením č. 154 Obecné zastupiteľstvo schválilo

- predloženie žiadosti o nenávratný finančný príspevok za účelom realizácie projektu „Vodozádržné opatrenia v časti obce Kráľová pri Senci“ v rámci výzvy OPKZP-PO2-SC213-4020-62, ktorého ciele sú v súlade s platným územným plánom obce a platným programom rozvoja obce;
- zabezpečenie realizácie projektu v súlade s podmienkami poskytnutia pomoci;
- zabezpečenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie realizovaného projektu vo výške min. 5% z celkových oprávnených výdavkov, t.j. vo výške min. 8 249,49 €.

Následným uznesením OZ prerokovalo predložený návrh VZN č. 2/2020 a schválilo poslanecký návrh poslanca Juraja Deáka o vypustení časti vety v čl. 5, ods. 1, písmen h) „ prípadne určí vykonanie náhrady stanovením činností na ochranu drevín „ a v čl. 8 „ č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.“ o ochrane drevín a podmienkach výrubu stromov na území obce Kráľová pri Senci.

OZ sa ďalej uznieslo o **Všeobecnom záväznom nariadení č. 2/2020** o ochrane drevín a podmienkach výrubu stromov na území obce Kráľová pri Senci.

Uznesením č. 156 OZ prerokovalo predložený návrh VZN č. 3/2020 o podmienkach držania psov na území obce Kráľová pri Senci. Zároveň sa uznieslo na **Všeobecne záväznom nariadení č. 3/2020** o podmienkach držania psov na území obce Kráľová pri Senci.

Uznesením č. 157 poslanci OZ schválili zámer odpredaja časti obecného pozemku registra „E“ parc. č. 151, katastrálne územie Krmeš, novonavrhovanú parcelu reg. „C“ parc. č. 151/5 o výmere 37 m² a 151/6 o výmere 219 m², k.ú. Krmeš, žiadateľovi Ľubici Šrámkovej, z dôvodu osobitného zreteľa, ktorý spočíva v tom, že pozemky sú užívané od roku 2003, na prvej parcele je postavená stavba a v prípade druhej parcely ide o zarovnanie uličnej čiar.

Všetky náklady spojené s prevodom vlastníctva znáša žiadateľ (GP, súdnoznalecký posudok na predmetný pozemok, správne poplatky).

Uznesením č. 158 OZ v Kráľovej pri Senci schválilo urbanistickú

štúdiu „IBV Kráľovské záhrady“, v lokalite č. 26 v zmysle platného územného plánu č. 2/2017, predloženú Ing. arch. Martinom Filipovičom.

9. decembra 2020 sa konalo za účasti 8. poslancov OZ 13. zasadnutie Obecného zastupiteľstva v Kráľovej pri Senci. Na úvod uznesením č. 159 schválili overovateľov zápisnice a zapisovateľa. Uznesením č. 160 zobralo OZ na vedomie informáciu o plnení uznesení z 12. zasadnutia OZ a uznesením č. 161 informáciu starostu o dianí v obci za uplynulé obdobie. Uznesením č. 162 zobralo na vedomie OZ informáciu predsedu Miestneho športového klubu v Kráľovej pri Senci.

Uznesením č. 163 Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej pri Senci schválilo „Kultúrne - spoločenské podujatia v roku 2021 v obci Kráľová pri Senci“ (pozri zadná obálka KZ).

Následne poslanci vzali na vedomie uznesením č. 164 informáciu predsedov komisií pri OZ za uplynulé obdobie.

Uznesením č. 165 OZ schválilo programový a finančný rozpočet obce Kráľová pri Senci na rok 2021 (pozri samostatný materiál v KZ).

Uznesením č. 166 poslanci OZ zobrali na vedomie návrh rozpočtu obce Kráľová pri Senci na roky 2022-2023 a uznesením č. 167 správu audítora a výročnú správu konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2019.

Uznesením č. 168 Obecné zastupiteľstvo schválilo rozpočtové opatrenie č. 4/2020.

Uznesením č. 169 OZ schválilo odpis daňových pohľadávok za daňové obdobie 2013-2020 vo výške 1,75 Eur a záväzkov vo výške 3,26 Eur.

Uznesením č. 179 zobralo OZ na vedomie Príkaz starostu obce na inventarizáciu majetku a záväzkov obce Kráľová pri Senci k 31.12.2020.

Uznesením č. 171 Obecné zastupiteľstvo schválilo verejnú voľbu hlavného kontrolóra obce Kráľová pri Senci a uznesením č. 172 poslanci schválili za hlavného kontrolóra obce Kráľová pri Senci Ing. Zuzanu Berčíkovú od 01.01.2021.

Nasledujúcim uznesením č. 173 Obecné zastupiteľstvo schválilo odpredaj obecného pozemku parcely reg. „C“ parc. č. 151/5 o výmere 37 m² a 151/6 o výmere 219 m², k.ú. Krmeš, (vytvorené z

parcely registra „E“ KN, parc. č. 151, k.ú. Krmeš, Geometrickým plánom č. 82/2020 zhotovenom Ing. V.Hronček - GEOREAL dňa 4.9.2020, autorizačne overenom Ing. Elenou Baťovou dňa 29.9.2020 a úradne overenom Ing. Ludmilou Fodorovou pod číslom 1759/20 dňa 12.10.2020) za predajnú cenu 7.900,- Eur žiadateľovi Ľubici Šrámkovej, z dôvodu osobitného zreteľa, ktorý spočíva v tom, že pozemky sú užívané od roku 2003, na prvej parcele je postavená stavba a v prípade druhej parcely ide o zarovnanie uličnej čiary. Zápis do katastra zabezpečí a náklady hradí kupujúci. Platnosť tohto uznesenia je obmedzená na 6 mesiacov od schválenia.

Uznesením č. 174 OZ prerokovalo predložený návrh VZN č. 4/2020 o miestnom poplatku za rozvoj v obci Kráľová pri Senci a následne sa uznieslo na **Všeobecne záväznom nariadení** č. 4/2020 o miestnom poplatku za rozvoj v obci Kráľová pri Senci. Uznesením č. 175 OZ prerokovalo predložený návrh **VZN č. 5/2020** o miestnej dani z nehnuteľností, dani za psa, daň za ubytovanie, predajných automatov a nevýherných hracích prístrojov na území obce Kráľová pri Senci a uznieslo sa na jeho schválení.

Uznesením č. 176 Obecné zastupiteľstvo v Kráľovej pri Senci prerokovalo predložený návrh **VZN č. 6/2020** o miestnej dani za užívanie verejného priestranstva v obci Kráľová pri Senci a následne sa uznieslo na jeho schválení.

Uznesením č. 177 poslanci OZ prerokovali predložený návrh **VZN č. 7/2020** o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Kráľová pri Senci a následne sa uzniesli na jeho schválení.

Uznesením č. 178 Obecné zastupiteľstvo schválilo prevod majetku obce Kráľová pri Senci do správy Základnej školy Kráľová pri Senci Delimitačným protokolom č. 1/2020.

Uznesením č. 179 poslanci OZ zobrali na vedomie informáciu o sčítaní obyvateľov, domov a bytov 2021 v obci Kráľová pri Senci.

Ako posledné uznesenie rokovania č. 180 Obecné zastupiteľstvo schválilo predĺženie prevádzkovania kurzových stávk v prevádzke Hostinec v Petra, právnickej osobe ORION TIP SK, a.s. od 1.1.2021 do 31.12.2022.

Rozpočet obce na rok 2021

Obec Kráľová pri Senci Rozpočet na rok 2021	
Druh	2021
Bežné príjmy	2 114 276,00 €
Bežné výdavky	2 054 600,00 €
Spolu bežný rozpočet	59 676,00 €
Kapitálové príjmy	6 946 627,77 €
Kapitálové výdavky	7 094 644,77 €
Spolu kapitálový rozpočet	-148 017,00 €
Príjmové finančné operácie	215 685,00 €
Výdavkové finančné operácie	127 344,00 €
Spolu finančné operácie	88 341,00 €
Prebytok/schodok	- €
Spolu rozpočet obce	- €

V Kráľovej pri Senci, 23.11.2020

Predkladá JUDr. Dušan Šebok, starosta obce

zverejnený: 23.11.2020

Schválený: 09.12.2020, číslo uznesenia 165/OZ-2020

Príjmy

Druh	Názov	Rozpočet na rok 2021
Príjmy bežné	Bežné granty a transfery	744 623,00 €
	Dane z nehnuteľností	153 100,00 €
	Iné nedaňové príjmy	1 300,00 €
	KO, dane za psa, ostatné dane	70 550,00 €
	Poplatky	194 450,00 €
	Príjmy z majetku	24 144,00 €
	Výnosy z dane z príjmu	926 109,00 €
Príjmy bežné spolu		2 114 276,00 €
Kapitálové príjmy	Kapitálové granty a transfery	6 946 627,77 €
	Kapitálové príjmy	- €
Kapitálové príjmy spolu		6 946 627,77 €
Finančné príjmy	Zostatky finančných prostriedkov	215 685,00 €
Finančné príjmy spolu		215 685,00 €
Celkové príjmy		9 276 588,77 €

Výdavky

Program	Názov	2021
Obecný úrad	Mzdy a príplatky	226 580,00 €
	Poistné	81 685,00 €
	Materiál a služby	61 195,00 €
	Poskytnuté príspevky	12 000,00 €
	Splácanie úrokov	3 600,00 €
Spolu		385 060,00 €
Verejné osvetlenie	Materiál a služby	23 575,00 €
Spolu		23 575,00 €
Verejná zeleň	Materiál a služby	9 300,00 €
Spolu		9 300,00 €
Údržba obecného majetku	Materiál a služby	45 045,00 €
Spolu		45 045,00 €
Matrika	Mzdy a príplatky	5 900,00 €
	Poistné	530,00 €
	Materiál a služby	1 370,00 €
Spolu		7 800,00 €
Správa cintorínov	Materiál a služby	2 900,00 €
Spolu		2 900,00 €
Miestny rozhlas	Materiál a služby	6 950,00 €
Spolu		6 950,00 €
Ochrana pred požiarmi	Materiál a služby	4 700,00 €
	Poskytnuté príspevky	6 000,00 €
Spolu		10 700,00 €
Civilná obrana	Materiál a služby	8 500,00 €
Spolu		8 500,00 €
Komunálny odpad	Materiál a služby	58 625,00 €
Spolu		58 625,00 €
Zdravotné stredisko	Mzdy a príplatky	8 000,00 €
	Poistné	2 580,00 €
	Materiál a služby	13 155,00 €
Spolu		23 735,00 €
Materská škola	Mzdy a príplatky	181 355,00 €
	Poistné	56 494,00 €
	Materiál a služby	20 138,00 €
Spolu		257 987,00 €
Školská jedáleň pri MŠ	Mzdy a príplatky	42 785,00 €
	Poistné	15 500,00 €
	Materiál a služby	70 250,00 €
Spolu		128 535,00 €
Základná škola	Materiál a služby	964 323,00 €
Spolu		964 323,00 €
Šport	Poistné	1 000,00 €
	Materiál a služby	11 980,00 €
	Poskytnuté príspevky	6 000,00 €
Spolu		18 980,00 €
Obecný klub a kultúra	Materiál a služby	17 000,00 €
Spolu		17 000,00 €
Knížnica	Mzdy a príplatky	3 500,00 €
	Poistné	1 115,00 €
	Materiál a služby	2 070,00 €
Spolu		6 685,00 €
Organizácie, spolky a združenia	Materiál a služby	7 250,00 €
	Poskytnuté príspevky	3 000,00 €
Spolu		10 250,00 €
Seniori	Materiál a služby	18 900,00 €
	Poskytnuté príspevky	47 000,00 €
Spolu		65 900,00 €
Rodina a deti	Poskytnuté príspevky	2 750,00 €
Spolu		2 750,00 €
Bežné výdavky celkom		2 054 600,00 €
Obec, obecný úrad	Investície	5 276 783,51 €
Základná škola	Investície	1 817 861,26 €
Kapitálové výdavky celkom		7 094 644,77 €
Obec, obecný úrad	Splácanie úverov	127 344,00 €
Finančné výdavky celkom		127 344,00 €
Celkové výdavky		9 276 588,77 €

Spoločenská kronika

V roku 2020 sa narodili

Gurský Marcel, Král Teodor, Brondoš Marek, Kardoš Ján, Ježovič Matúš, Poor Tobias, Bilík Ján Matej, Kardoš Ondrej, Vincze Samuel, Valuš Matúš, Ašváni Oliver, Beka Bruno, Juhász Matej, Rybárik Jakub, Némethová Veronika, Hudáková Eliška, Gazdíkova Tereza, Jašeková Tamara, Konečná Lesana, Ďuranová Nela, Bajusová Alena, Filipská Eliška, Vlhová Tamara, Koišová Stanislava

Jubileá v roku 2020

70

Gašpar Jozef, Ježovič Igor, Rehorovič Jaroslav, Šuplata Milan, Ing. Takáč Štefan, Tušš Vladimír, Čaplová Elena, JUDr. Čierna Daniela, Farkašová Ružena, Hollá Gabriela, Konečná Anna, Mátheová Viera, Mišovičová Mária, Siváková Mária, Sláviková Gabriela, Šimoničová Mária, Šuplatová Ružena, Ing. Urbanovičová Božena, Vorlíčková Mária, Morávková Terézia, Valová Alžbeta

75

Benický Eduard, Máthé Štefan, Štiglic Vladimír, Bitto Mária, Černerová Remígia, Černušková Anna, Dobdová Cecília, Dubíková Irena, Filipovičová Oľga, Gräczzerová Ružena, Guldanová Viera, Koišová Mária, Šebová Viera, Šuplatová Anna, Čaputová Mária, Štiglicová Rozália

80

Csengel Pavel, Farkaš Ladislav, Ing. Filipovič Tibor, Krivosudský Ján, Čapkovičová Mária, Horáčková Terézia, Chovančíková Anna, Kostolanská Ľudmila, Paušková Anna, Podolská Jaroslava, Košťálová Emília

85

Dolinský Vojtech, Blahová Helena, Mazáčková Zdena, Procházková Oľga, Vöröšová Antónia, Kročanová Matilda, Moravčíková Anna

90

Ing. Dančík Eduard, Mazáček Rudolf, Štiglic Ján, Stanislavová Vilma

V roku 2020 nás navždy opustili

Švihran Ondrej, Gräczzer Gejza, Konečný Dušan, Gašpar Jozef, Achs Dominika, Mihál Jozef, Pätoprstá Mária, Rigová Alžbeta, Turanský Štefan, Kročan Karol, Venjarski Pavel, Danišová Pavlína, Štiglicová Rozália, Stanislav Jaroslav, Koiš František, Mazáček Rudolf, Stanislavová Vilma

K 31. decembru 2020 je v Kráľovej pri Senci

Kultúrno-spoločenské podujatia v roku 2021 v obci Kráľová pri Senci

22. máj (sobota)	Kráľovské rybárske preteky, 11. ročník Miesto konania: breh Čiernej vody
5. jún (sobota)	Medzinárodný „Deň detí“ Miesto konania: športový areál Sigotka
27. jún (nedeľa)	Hodový zápas „Kráľová – Krmeš“ Miesto konania: športový areál Sigotka
5. júl (pondelok)	Kráľovský beh Miesto konania: cyklotrasa, Sigotka,
14. august (sobota)	MERIDA ROAD CUP Majstrovstvá Slovenska cyklistických pretekov v časovke jednotlivcov „Veľká cena Kráľovej pri Senci“ Miesto konania: športový areál Sigotka
28. august (sobota)	Súťaž vo varení gulášu Miesto konania: športový areál Sigotka
4. september (sobota)	Súťaž v malom futbale o „Pohár prezidenta MŠK“ Miesto konania: Sigotka
11. – 12. september	„Kráľovská slávnosť“ (sobota - nedeľa) Miesto konania: športový areál Sigotka,
18. september (sobota)	Výstava ovocia a zeleniny, spojená s ochutnávkou vína Miesto konania: športový areál Sigotka
25. september (sobota)	Kráľovský pohár „Súťaž Dobrovoľných hasičských zborov“ Miesto konania: základná škola - ihrisko
20. október (streda)	Spoločenské posedenie dôchodcov v rámci mesiaca „Úcta k starším“ Miesto konania: obecný klub
30. október (sobota)	Lampiónový sprievod – Halloween Miesto konania: pri kostole v KpS
5. december (nedeľa)	„Keď príde Mikuláš“ Miesto konania: park pred obecným úradom
18. december (sobota)	„Krmešský advent“ – Vianočné predajné trhy Miesto konania: pri kaplnke Božského srdca v miestnej časti Krmeš